

Ristmik saab tosin uut fooripead

Viljandis läks ehituseks Jakobsoni ja Leola tänava ristmikul, mis saab 12 uut fooripead. Jakobsoni viaduktile paigaldatakse ka uued valgustid.

LK 3

Omaniku korraldus on seadusest üle

Kui keegi korjab loodusande, telgib või lihtsalt viibib piiramata ja tähistamata eramaal ning omanik ütleb, et ei soovi võõrast oma maal näha, tuleb tolle sealt lahkuda.

LK 8

Ma ei saaks täna siin teiega vesteldes ka kõige parema tahtmise juures kiiret lahendust lubada.

RANNAR VASSILJEV, tervise- ja tööminister Viljandi haiglale uue hoone ehitamisest

LK 4

Sakala juhtkiri

UUEVESKI TREPP

Ehitusest saab parandus

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Pool aastat kavandatud ümberehituse asemel hakatakse Uueveskil hoopis vana trepsitiku parandama. 6000 euro eest tellitud projekt muutub kasutuks ning töö kavandamine algab otsast.

Uue idee autori, ettevõtja ja volikogu liikme Jaak Sule sõnul peaks aasta lõpuks Uueveskil valmima trepp, mis on samade mõõtmetega kui praegune ning mille rajamiseks kasutatakse olemasolevaid konstruktsioone. Kui ehitus lõpeb, peaks see suurel määral meenutama Trepimäe puidust astmestikuga treppi.

«Kandekonstruktsioon on suhteliselt heas seisus ja kestva iseloomuga, valada tuleks uued platvormid ning terasosadele paigaldada lehtpuidust astmed,» võttis Sulg uuendustöö lühidalt kokku ning lisas, et trepi kuju jääb suuresti samaks.

Kallis projekt maandub sahtlis

Maksma läheks selline töö tõenäoliselt ligi 30 000 eurot ehk sama summa, mis oli ette nähtud kaasavas eelarves. Samas on ehitust ette valmistades juba ära kulutatud 6000 eurot arhitektuuribüroolt Kavakava projekti tellimiseks. Jaak Sule hinnangul tuleks see summa kaasavast eelarvest välja võtta, sest 24 000 euro eest treppi planeeritud viisil valmis ei saaks.

Sellela, et projekti tellimiseks läinud 6000 eurot on päris maha visatud, Sulg päri ei ole, sest tema meelest saab seal pakutud ideid teatud mahus kasutada. Lisaks jääb projekt te-

ma hinnangul alles kui fantaasiaidee tulevikuks.

Esmaspäeval Tallinnas minijahtija Sakala pardal tehtud Viljandi linnavalitsuse väljastõiduistungil langetati otsus, et vähemalt 51 500 eurot maksma minev uue trepi ehitus heidetakse kõrvale. Põhjus peitubki kaasavas eelarves, mille suurus oli 30 000 eurot, ning pärast pikka kaalumist ja erinevate arvamuste ärakuulamist otsustati, et sellest summast töö kallimaks kujuneda ei tohi.

Veel pool kuud tagasi oli linnavalitsus arvamusel, et ehkki kaasava eelarve rahast esimese rahvahääletusel selgunud investeeringu lõpetamiseks ei piisa, ei loobuta ilusast ja linna peaarhitekti hinnangul Uueveskile hästi sobivast trepist, vaid küsitakse volikogult puudujääv summa lisaks. Selle vastu oli aga volikogu arengu- ja eelarvekomisjon, kes leidis, et tuleb leida variant, kuidas eelarves püsida.

Nimetatud komisjoni juhtiv Jaak Sulg arvas, et tal on moraalne kohustus sobiv variant välja pakkuda. Lahendust otsides jõudis ta parkümmend aastat tagasi valminud Trepimäe projektini, mille loomises ta oli samuti osalenud. «Trepimägi on ligi 20 aastat kenasti vastu pidanud ja seda lahendust võiks kasutada,» ütles ta.

Häälde antigi korrastamisele

Viljandi linnapea Ando Kivi-bergi meelest rahuldab väljapakutud idee linna ning peaks sobima ka neile 273 hääletajale, kes arvasid, et kaasava eelarve 30 000 eurot peaks minema Uueveski trepi korrastamiseks. Kivi-berg viitas asjaolule, et idee esitaja oli oma plaanis sõnastanud soovitava töö just korrastamisena. «Korda see trepp ka tehakse, ja korralikult korda,» lubas linnapea.

Millal töö alata võiks, ei

Uueveski trepi uuendamiseks on tehtud mitu plaani. Ümberehituse asemel hakatakse seda nüüd parandama, selleks võetakse snitti Trepimäest, mille parkümmend aastat tagasi ehitatud astmestik on tänini kenasti vastu pidanud.

2 x KRIS SÜLD

osanud Kivi-berg eile arvata. «Suunasime ülesande majandusametile, kes peab hakkama nüüd sellega tegelema,» sõnas ta.

Uueveski trepi korrastamine oli linnavalitsuse tööprogrammis tegelikult veel enne, kui kaasava eelarve hääletus algas. Viljandi peaarhitekt Laur Pihel on Sakalas meenutanud, et projekteerija leidmiseks korraldati esimene riigihange veel enne, kui linnarahvas kaasava eelarve üle hääle-

tama hakkas. Kui selgus, et trepi uuendamine võitis, tühistati hanke tulemus.

Ideid vaagides ja töid kavandades eelarve piirist kindlalt kinni ei hoitud ja nii valiti välja projekt, millele oleks kulunud peaaegu kaks korda rohkem raha, kui oli plaanis. Küsimusele, kas kaasava eelarve hääletuse võitmine nurjas arhitektuuriselt kauni lahenduse leidmise ja kogu trepi ümbritseva ala korrastamise, vastas Jaak Sulg, et pigem oleks trepp

Seni ei ole poliitikutel õnnestunud Viljandi haigla tulevikku konkreetseks ajada.

ILM

Täna on vahelduva pilvisusega ilm, kohati sajab hoovihma. Puhub muutliku suunaga tuul kiirusega 2-7 meetrit sekundis. Sooja on 16-21 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 4.34 ja loojub kell 22.11.

VILJANDIS

Jalutuskäik giidiga

Viljandi Vabaduse platsilt algab kell 13 jalutuskäik giidi saatel.

Seeriajooksu etapp

Viljandi linnastaadionil algab kell 18 vastupidavuslalade klubi Staier seeriajooksu etapp.

Lauluväljakul on kontsert

Viljandi lauluväljakul algab kell 20 suvetuuri «Soovikontsert». Üles astuvad Toomas ja Tauri Anni, Mait ja Mikko Maltis ning ansambel Soov koosseisus Toivo Asmer, Merle Lilje ja Peeter Kaljuste.

MAAKONNAS

Klaasjas interpretatsioon

Olustvere klaasi- ja keeramikakojas on vaadata rahvusvaheline klaasikunsti üliõpilaste tööde näitus «Interpretatsioon».

EESTIS

Tamm teeb Linnat

Tallinnas Nordea kontserdimajas algab kell 19 Raivo E. Tamme ja Super Hot Cosmos Blues Bandi kontsertetendus «Ma olen Ivo Linna».

kaasava eelarve rahata üldse tegemata jäänud.

«See oleks olnud otsustamise koht ja ma ei oska arvata, milline otsus oleks langenud,» ütles ta. «Aga ma ei ole sugugi veendunud, et linnas kriitilisi kohti vaadates oleks see trepp prioriteediks osutunud.»

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

JUHTKIRI

Ikka valime

2012. aasta märtsis ütles toonane sotsiaalmi- nister Hanno Pevkur Sakalale, et aasta lõpul peaks olema selge, kas Euroopa tuleb Viljandi uue haigla- hoone ehitusele rahaga appi või mitte.

«Ma tean, et Viljandimaa rahvas on uuest, kesklinnas asuvast haig- last unistanud juba pikki aastaid, aga mitte kunagi varem ei ole olnud sellele nii lähedal kui praegu,» üt- les 2013. aasta lõpul toleaeagne sot- siaalminister Taavi Rõivas Viljandi uue kiirabijaama avamisel. Veidi vähem kui kuu aega hiljem avaldas Viljandi haigla juhatuse esimees Priit Tampere maakonnalehe veer- gudel lootust, et uue haigla ehitam- ise otsusega enam ei venitata ja põhimõtteliselt on poliitilisel ta- sandil öeldud, et hoone tuleb.

Need read on tegelikult korduse kordus. Uue haiglahoone tulemi- sest, tulemata jäämisest ja riigijuh- tide öeldud sõnadest andis leht üle- vaate viis kuud tagasi.

Täna- sest lehest leiab usutluse praeguse tervise- ja tööministri Rannar Vassiljeviga. Nagu sellest lugeda võib, on endiselt valida kol- me variandi vahel: kas ehitada uus maja, rekonstrueerida vana või te- gelda üldjoontes praeguse olukorra säilitamisega. Vassiljevi meelest tu- leks üks stsenaarium välja valida ja sellele pühenduda.

Neid sõnu eespool olevate lõiku- dega kõrvutades tekib paras sega- dus ja hulk küsimusi. Kas uue maja ehitamine polnudki juba varem võetud selge suund? Miks me ikka veel valimise staadiumis oleme? Millal võiks valik tehtud saada? Millal saabub selgus?

Seni ei ole poliitikutel õnnestu- nud Viljandi haigla tulevikku konk- reetseks ajada. Loodetavasti selle- ni varsti siiski jõutakse. Kummi on venitatud liiga kaua.

REPLIIK

Kõik on keemia

Imselt on igaüks meist kuulnud, kuidas üks või teine tegelane nipsakalt, upsakalt või põlastavalt mõne toidu või joogi kohta tähendab: «Pähh, see on ju puhas keemia!» Vahel järgneb sellele monoloog, kuidas keemiat vältides tervislikult toituda.

Minul tekib sellist ökohullu kuulates küsimus, milline oli tema õppeedukus kooli keemiatundides. Tunnistan, et mul oli see pigem kehvake, aga ometi tundub, et tean palju roh- kem kui tema.

No võtame näiteks vee. Ka kõige äärmuslikum ökohull ei mõista hukka looduslikult puhast joogivett. Aga mis see on? Kõige tavalisem keemia: H₂O! Vesi on vesinikoksiid ehk vesi- niku ja hapniku ühend, vedelik, mis sisaldab 11,19 protsenti vesinikku ja 88,81 protsenti hapnikku.

Ja kas te saate elada ilma õhuta? «Eesti entsüklopeedia» andmetel leidub maapinnalähedase kuiva õhu koostises peamiselt järgmisi keemilisi aineid: lämmastik, hapnik, ar- goon, süsinikdioksiid, neon, heelium, metaan, krüptoon, ve- sinik, dilaammastikoksiid, ksenoon, vääveldioksiid, osoon ja lämmastikdioksiid.

M.O.T.T.

Seni ei ole poliitiku- tel õnnes- tunud Viljandi haigla tulevikku konk- reetseks ajada.

Suvi lisab reformile hoogu

MÕNED PÄEVAD TAGASI tutvus- tasid siseministeeriumi regio- naalhalduse osakonna liikmed Sulev Valner, Ave Viks ja Ma- dis Timpson Viljandimaa oma- valitsusjuhtidele ja maavane- male praegu töös oleva haldus- reformi ajakava ning põhimõt- teid. Kohtumine oli mõeldud niinimetatud kaasava konsul- tatsioonina, et saada esmast ta- gasisidet seaduseelnõu etteval- mistamiseks.

Koalitsioonileppega käivi- tatud reformi eesmärgiks on luua omavalitsused, kes suu- daksid pakkuda inimestele pa- remaid avalikke teenuseid, ta- gada piirkondade konkurentsivõime kasvu ja täita iseseisvalt neile seadusega pandud üles- andeid. Tutvustatud haldusre- formi ajakava koosneb kolmest suuremast etapist.

Esimeses etapis töötatakse välja haldusreformi põhimõt- ted ja kriteeriumid, valmista- takse ette ja menetletakse eel- nõu, et see jõuaks 2016. aasta su- vel riigikogus vastu võtta. Tei- seks on ette nähtud omavalit- suste omaalgatuslike ühine- miste etapp koos kõigi vajalike protseduuridega nii, et uued omavalitsused saaks moodus- tada 2017. aasta kohalikel vali- mistel. Kolmandas etapis alga- tab vabariigi valitsus haldus- territoriaalse korralduse muut- mise, mis tähendab, et juhul kui omavalitsused pole 2017. aasta novembriks ühinemis- protsessi ise läbi viinud, teeb seda nende eest vabariigi valit- sus.

PRAEKU OLID LAUAL ühise arutelu teemadena kohalike omavalitsuste võimekuse hin- damise uuendatud põhimõtted ja ülesanded, ühisasutuste loo- mise võimalused, rahastamis- mudelid, osavaldade õigused ning järelevalve küsimused. Viljandimaa omavalitsusjuhid mõtlesid aktiivselt kaasa ja esi- tasid oma tähelepanekuid. Muu hulgas tunti muret senis- te vallakeskuste tähtsuse kadu- mise pärast omavalitsuste ühi- nemise järel ning uuriti täpse- malt, milliste kriteeriumide- le loodavad omavalitsused peavad vastama, kuidas see mõjutab juba ühinenud oma- valitsusi ja milliseid uudseid võimalusi kavandatakse osa- valdadele.

Oluline praegu kavas olev muudatus maakondlikul orga- nisaatoorsel tasandil on arengu kavandamise üleviimine maa-

LEMBIT KRUUSE

Viljandimaa omavalitsuste liidu tegevjuht

valitsuselt maakondlikule omavalitsusliidule. Seadustes- se lisatakse kohalike omavalit- suste ülesanded ettevõtlus- keskkonna arendamise ja ühis- transpordi korraldamise osas. Need kõik on positiivsed uuen- dused, sest kes teine peale omavalitsuse teaks oma elani- ke vajadusi paremini.

VILJANDIMAA omavalitsusjuh- tide peamine eesmärk ongi iga- ti hoida ja teenindada meie piirkonna elanikke. Praeguses julgeolekuolukorras ei tekita liigselt küsimusi ka asjaolu, miks on eriti tähtis edendada elu ääre- ja piirialadel.

Elanikkonna kahanemine ja vananemine esitab sellele omakorda suuri väljakutseid, sest oleme osa riigist, kes sa- mal ajal nii linnastub kui ääre- maastub. Meie hõredalt asus- tatud maal elab keskmiselt vaid 29 inimest ruutkilomeetri kohta ning meil pole teadmisi ja kogemusi, mida täpselt selle keerulise probleemiga ette võt- ta.

Minu hinnangul tuleks hal- dusterritoriaalse korralduse plaanid senisest veelgi selge- malt ühildada olemasoleva üleriigilise planeeringuga «Eesti 2030+», mis samuti on seadnud peamiseks arenguees- märgiks tagada elamisvõimalu- sed Eesti igas asulas. Praegu saab just planeeringute kaudu kohalikul tasandil kokku leppi- da, kuidas suunata kasutada olev investeeeringuraha ettevõt- mistesse ja ettevõtlusesse, mis tagavad elanikkonna püsimise. Kohalik elujõulisus, investee- ringud piirkonna konkurentsivõime tugevdamiseks, linna- piirkondade areng ja muu sel- line on märksõnad, mis vaja- vad ka uuenevat halduskorral- dust arvestades kohapealseid tarku otsuseid ja asjalikku aru- telu.

KINDEL VÕIB OLLA selles, et meie tugevus seisneb ühistes kokkulepetes, mis koondavad Viljandimaa arenguks tehta- vaid olulisi samme eri valdkon- dades ning annaksid tervikuna hea aluse piirkonda puuduta-

”
**Meie hõre-
dalt asus-
tatud maal
elab kesk-
miselt
vaid 29 ini-
mest ruut-
kilomeetri
kohta ning
meil pole
teadmisi
ja kogemu-
sid, mida
täpselt
selle kee-
rulise prob-
leemiga
ette võtta.**

vate otsuste tegemiseks. Killus- tatus pärsib arengut.

Vähemalt üks avalik laie- mat ringi kaasav üritus haldus- reformi teemal on plaanis teha Viljandimaal ka sügisel, enne haldusreformi seaduse eelnõu lõplikku valmimist. Riigi tasan- dil käib töö nii valitsuskabine- tis kui riigihalduse ministri Ar- to Aasa juhtimisel moodustatud kohaliku omavalitsuse reformi ekspertkomisjonis. Elanikkon- na teavitamises ning ühinemis- hirmude maandamises lasub peamine roll meedial ja otse- suhtlusel omavalitsusega.

Minu hinnangul on meie valla- ja linnajuhid ning ela- nikkond mõistlikeks muuda- tusteks valmis. Muudatuste lä- biviimise eelduseks ja põhiku- simuseks saab aga loodava sea- duse võime tagada uuenevas olukorras kindlusetunne väik- semate keskuste inimestele.

TSITAADID

«Usaldus on hõlpsalt ku- luv ja aeglaselt taastuv nähtus.»

Eesti peaminister
Taavi Rõivas Kreekast
(ERR, 13. juuli)

«No raiuge või tükkideks – tõe on see, et pole teinud. Ma ei ole teinud ühtegi isa firma pangapälekannet, ma pole kavandanud isa firma- ga mingeid suuri ega väik- semaid plaane või mingil- gi moel isa firma tegevus- ses otsuseid langetanud.»

Välisministri ametist
tagasi astunud
Keit Pentus-Rosimannus
(Postimees, 9. juuli)

«Julgen täiesti vägivald- seks ja demagoogiliseks pi- dada konstruktsiooni, na- gu oleks lastetoetust tõst- nud ja laste «illusoorset» võrdsust pooldavad poliiti- kud süüdi plaanis muuta erakoolide toetamine 2016. aasta sügisest omavalitsus- tele vabatahtlikuks.»

Sotsiaademoakraatliku
Erakonna aseesimees ja
riigikogu sotsiaalkomisjoni
liige Helmen Kütt
(Postimees, 9. juuli)

«Uuemad telerid on juba praegu väga palju enamat kui lihtsalt telerid – saab olla internetis, kuulata raadiot ja nii edasi. Aga tõenäoliselt kaob teler kui füüsiline kast ja selle ase- mel ilmub seinale pilt või miks mitte hologramm ke- set tuba.»

Elioni hankejuht, varem
aastaid televisioonis
töötanud Toomas Luhats
(Postimees, 7. juuli)

«Me ise oleme õpetanud nad rasvunud kassiks ja nüüd ütleme, et see rasva- ne kass peab õue minema ja hiiri püüdma. Kui ei lä- he, siis karistame teda. Kassi puhul ei annaks see tulemust ning Kreeka pu- hul ka, sest pole ei hiiri ega oskusi.»

Politoloog Viljar Veebel
Kreeka kriisist
(Postimees, 6. juuli)

«Nii Kremli kui ka Kree- ka kommunistide ja äär- musliikumiste strateegili- sed huvid langevad selgelt kokku: peamine eesmärk on kehtiva rahvusvahelise õiguskorra purustamine, demokraatlike ühenduste killustamine ja nõrgesta- mine.»

Euroopa Parlamendi
saadik Tunne Kelam
(Postimees, 5. juuli)

PRÄÄNIK

Viljandimaa jahiselts Rim- mu Kütid sai jahimeeste iga- aastasel kokkutulekul peetud võistlusel esikoha.

PIITS

Esmaspäeva õhtul sõitis Au- di juht Viljandis Uuel tänaval otsa mootorrattale ja põgenes seejärel sündmuskohalt.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

Folk asendab Aafrika trummarid kodumaise Konterbandiga

MARGUS HAAV
margus.haav@ajaleht.ee

Viljandi pärimusmuusika festivalil, Hiiumaa pärimusmuusika festivalil, Tallinna merepäevadel ja teistel üritustel esinema pidanud Ghana Star Dance Company Eestisse tänavu ei tule, sest aafriklastel ei saanud viisast.

«Korraldajate eesmärk on alati olnud tuua pärimusmuusika festivalile artiste meile eksootilisest piirkonnadest. Paraku teeb keeruline poliitiline olukord maailmas selle aasta-aastalt keerulisemaks,» rääkis pärimusmuusika festivali pressipealik Tarmo Noormaa. «Nii juhtus seekord Ghana Star Dance Companyga. Neile ei väljastatud siia sõitmiseks viisat. Pidime seetõttu programmi natuke ümber tõstma ja lisandus ka täiesti uus artist – Konterbant.»

Konterbant koosneb viiest omanäolisest muusikust, keda ühendab kirk rahvaliku muusika vastu. Konterbandi teeb eriliseks jõuline mitmehäälnelne meeslaul, mida saadab keel-, puhk- ja öhk-ähkpilide kaskaad. Nende repertuaar on mitmekülgne, sellesse kuulub vanu ja vallauid külalaulukesi ning estraadiklassikasse kuuluvaid ja suurt hääleosavust nõudvaid lüroepilisi teoseid.

Ghana Star Dance Company viieliikmelise esinduse Eestisse kutsumise idee ning tuuri kokkupanemise ja korraldamise taga on Annika Aavik, kes on mitu korda Ghanas käinud ja sealse kultuuriga lähemalt tutvunud. Koos Hiiu folgi ja Viljandi pärimusmuusika festivaliga saadeti rühmitusele ametlik küllakutse koos esinemise ja töötubade täpse ajakava ning kinnitusega, et viie muusiku Eestisse tuleku kulud katab küllakutsuja.

«Hakkasime asju ajama veebruaris. Kuna Eestil Ghanas oma saatkonda ei ole ja lähim suursaatkond asub Kairo, ajasime asju Saksa saatkonna kaudu,» selgitas Annika Aavik. «Kõik dokumendid olid korrektselt vormistatud ning saatkonnale kulleriga saadetud. Saatkonnast paluti järjest saata lisadokumente, kuni muusikute isiklike pangakontodeni välja. Mõõdunud reedel, 10. juulil tuli vastus, et viisast ei väljastata.»

Elektrilevi kaablite järelevalve spetsialist Ants Karpa (vasakul) ja Suja Ehituse töödejuhataja Gunnar Rudenko markerisid eile Leola ja Jakobsoni tänava ristmikku. Valgustid tulevad nende selja taha kõnnitee äärde.

EHITUS

Veetorni ristmik ja viadukt uuenevad elektriliselt

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Viljandi Jakobsoni ja Leola tänava ristmikul algas eile ehitus, aga värvilised tähised maapinnal viitavad tegudele kaugemalgi.

Linnavalitsuse majandusameti juhataja Reevo Maidla märkis, et kõige tähtsam on oma aja ära elanud fooride väljavahetamine uute vastu. Kui kaua on vanad märguvalgustid liiklejaid Jakobsoni ja Leola tänava nurgadel juhendanud, ei osanud ta öelda.

Lisaks otsustas linnavalitsus fooride rekonstrueerimise piirkonna valgustite uuendamiseks siduda, et ühitada kaks elektrivaldkonna tööd.

Nagu Maidla rääkis, võetakse maha Jakobsoni tänava Valuoja oru poole kõnnitee valgustid, et säästa seal kasvavaid tammesid. Uued valgustid

paigaldatakse tänava teise kõnnitee äärde ning neid jagub viadukti lõpuni ehk teise Paalalinna-poolse ristmikuni.

«Valgusest piisab aga mõlema kõnnitee jaoks,» kinnitas majandusameti juhataja.

Viljandi haljastus- ja heakorraspetsialist Ursula Mikkor ütles, et hinnanguliselt poole sajandi vanustel tammedel on varem oksi lõigatud, et need ei ohustaks elektriliine.

«On juba näha, kuidas tammed on lõikamisest teistsuguseks kujunenud,» nentis ta. «Edaspidi saavad puud normaalselt kasvada ja neil peaks olemine paremaks minema.»

Teisel pool sõiduteed kasvavad samuti tammed, kuid rae teatel püstitatakse seal valgustid puudest mõni meetr eemale sõidutee poole. Lisaks jäävad ära õhuliinid, vaid kaabel kulgeb maa all.

Reevo Maidla nentis, et fooride rekonstrueerimise eest vastutab linnavalitsus ning valgustustööd tellib aktsiaselts

Viljandi Veevärk kui linna valgustuse haldaja. Peatöövõtja on osahing Suja Ehitus.

«Ehitustööd sõidukite ning jalakäijate liiklemist peaaegu ei sega, kuigi lühiajalisi ebamugavusi võib siiski tekkida,» lausus Maidla. «Kui kauaks ristmik üldse foorituledeta jääb, ei tea. Loodame, et ümberlülitused saavad tehtud võimalikult kiiresti, räägime tundi.»

Tema sõnul ristmikku sulgeda plaanis ei ole, kuid tööde ajal peaksid liiklejad valvsad olema, et ehitamine ja tavaelu omavahel konflikti ei läheks. «Kindlasti tulevad kraavid ja kaablirulid, kuid nende ajutine olemasolu ei tohiks tolerantse inimese argipäeva segada,» lisas Maidla.

Kõik tööd kokku lähevad maksma 54 856 eurot, millest 18 503 eurot tasub linn ja ülejäänud Viljandi Veevärk. Üles pannakse 12 uut fooripead ja 23 valgustit.

Töö peab lõppema 31. augustiks.

Mootorrattur ajab taga teda ramminud punase auto juhti

MARKO SUURMÄGI
marko.suurmagi@ajaleht.ee

Viljandis Alexela tankla lähedal tegi punane Audi 80 esmaspäeval kell 23 ajal mitu kummalist manöövrit, rammis mootorratast ning põgenes, kui rattur asfaldile lebama jäi.

Ducati mootorratast juhtinud Alan kahtlustab, et Audi juht võis talle meelega pihta sõita. Igal juhul ei saanud tema hinnangul olla nii, et juht teda ei märganud.

«Sõitsime mööda Uut tänavat ja nägin, kuidas juht mind tahavaatepeeglist jälgis ning auto tagaistmel istujad tihti pead keerasid ja mind vaatasid,» meenutas Alan juhtumi algust.

Kui sõidukid Alexela tankla juurde jõudsid, reasus Audi lisarajale, millelt saab keerata vasakule Centrumi kaubanduskeskuse taha jäävasse parklasse. Mootorrattur sõitis talle teiselt rajalt kõrvale ning ühtäkki keeras autojuht rooli järsult paremale.

Auto esitiib tabas ratast, mootorrattur kaotas tasakaa-

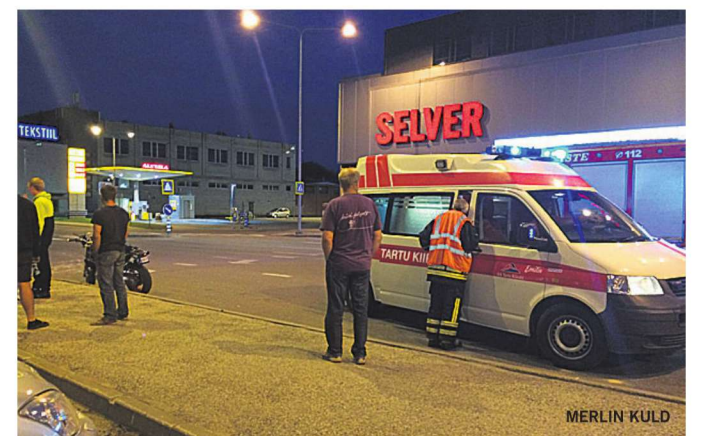
lu ja kukkus asfaldile. Mees lohises mööda asfaldi ning sai hulga marrastusi ja verevalu-meid. Üks jalg jäi ratta alla kinni ning sai tugevalt muljuda. Viga sai ka ratas, mille remont läheb maksma vähemalt 500 eurot.

Kui Alan püsti tõusis, et veenduda, kas autojuht peatus, nägi ta, kuidas auto Centrumi taha kadus. Üks taksojuht asus seda küll jälitama, kuid kätte ei saanud. Alanil õnnestus märgata auto registreerimisnumbrit, kuid eile lõunaks polnud see aidanud politseil autojuhti tabada.

Selgus, et nimetatud auto viimane teadaolev omanik oli selle juba kaks aastat tagasi maha müünud, uus omanik pole seda aga registrisse kandnud. Eile selgus, et kuu aega tagasi oli autotehtud liikluskindlustus, ning selle niidiotsa kaudu juhti ka otsitakse.

Alan ise teatas Facebooki kaudu, et on valmis maksma 150 eurot vaevatasu inimesele, kes juhatab teda kas juhi või mõne autos istunud inimeseni. Autos oli juhtunu ajal viis inimest.

Eile lõunaks oli Alan saanud hulga vihjeid ning sõitis mööda Viljandimaad ringi, et neid kontrollida.

Audi ja mootorratta kokkupõrke järel põgenes auto sündmuskohalt. Nii rattur kui ratas said viga ning mootorratturi vigastusi tuli ka haiglas kontrollida. Luumurru kahtlus siiski tõeks ei osutunud.

Suvega on politsei tabanud tuhat purjus juhti

Suve jooksul on politseinikud tabanud ja Eestis liiklusest kõrvaldanud 1103 alkoholi-juhtu.

Esmaspäeval kontrollreidil «Kõik puhuvad» kontrollisid politseinikud Eestis ligi 10 000 autojuhti ning pidasid kinni 40 alkoholi tarvitanud roolikeerajat.

Viimaste aastate jooksul on politsei suurendanud joo-bekontrollide arvu aastas 100 000 võrra. Tänavu on viie kuuga kontrollitud 350 000 juhti, mida on arviliselt

enam kui pool kõigist juhtimisõigusega inimestest.

Iga päev kõrvaldavad politseiametnikud teedelt keskmiselt paarkümmend juhti ehk ligemale ühe joobes juhi tunnis.

Kuue kuu jooksul on alkoholi mõju all juhid põhjustanud 59 liiklusõnnetust, milles on hukkunud neli ja saanud viga 78 inimest. Kogu Eestis on politsei sel aastal tabanud umbes 4200 alkoholi tarvitanud juhti. (Sakala)

VILJANDI HAIGLA

Minister hoidus haiglas käies targu suurtest sõnadest

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Teisipäeval Viljandis käinud tervise- ja tööminister Rannar Vassiljev tunnistab nagu mitu tema eelkäijat, et sinne haiglahoone on oma aja ära elanud ning ravitingimuste ajakohastamiseks tuleb midagi ette võtta. Samas hoidus ta uut maja lubamast.

Rannar Vassiljev, mida te Viljandi haiglas tegite ja millest siinsete juhtidega rääkisite? Ennekõike oli see tutvumisiit. Viljandi haigla pole päris tavaline üldhaigla, sest siin pakutakse muu hulgas selliseid teenuseid, millel on laiem, vaat et üle-eestiline kandepind. Pean silmas eeskätt psühhiaatriat ja mõnuainetest sõltuvuses olevate inimeste ravi.

Aga mis seal salata: põhiteema oli ikkagi haigla peahoone olukord.

Politiikud on aastate jooksul andnud Sakalale põhjust uue haigla teemal kirjutada üsna erisuguseid uudiseid. Oleme rääkinud sellest, kuidas kohe-varsti läheb ehituseks. Siis jälle sellest, kuidas seis püsib segane. Tagatipuks pole puudunud needki vihjed, mis soovivat sellest majast suu puhtaks pühkida. Mida teie lubate?

Kõik need stsenaariumid, mida te nimetasite, on teoreetiliselt aktuaalsed ka praegu. Esimene variant on ehitada uus maja, teine rekonstrueerida praegune hoone ning kolmas tegelda üldjoontes praeguse olukorra säilitamisega.

Mis puudutab esimest kaht varianti, siis rahasummad, mis nendest arvutustest läbi jooksevad, on nii suured, et nende üle ei saa üks minister kuidagi otsustada. See on teema, millele peab tulema kogu valitsuse heakskiit. Seega ei saaks ma täna siin teiega vesteldes ka kõi-

ge parema tahtmise juures kiiret lahendust lubada.

Kuigi tervishoiuvaldkonna raha moodustab riigieelarvest üsna suure osa, on sellisteks ühekordseteks investeeringuteks piiratud hulk vahendeid.

Aga see ei muuda olematuks tõsiasja, et Viljandi haigla olukord on kesine. Esiteks ei vasta maja avalikule hoonele kehtivatele nõuetele ning amortiseerub üsna kiiresti. Probleemina ei saa alahinnata ka halba ruumiplaani.

Mina pean vajalikuks esmalt ühe stsenaariumi väljavahetust ning sellele pühendumist. Alles siis, kui see on põhjalikult läbi töötatud, saab teema valitsuses lauale panna. Ministeerium ja haigla peavad selle nimel tihedat koostööd tegema ja seda me täna teineteisele ka kinnitasime.

Millist eelnimetatud kolmest variandist teie isiklikult oma praeguste teadmistega kõige mõistlikumaks peate?

Kõigepealt tuleb otsustada, kas targem oleks ehitada päris uus maja või hakata vana rekonstrueerima. Kui valik on tehtud, saab seda hakata praeguse olukorra vastu kaaluma. Pikema analüüsimaatagi on selge, et praeguse lahenduse säilitamine nii, et kõik vastaks tänapäeva nõuetele, tahab päris palju raha saada.

Jätame nüüd majakarbi kõrvale ja räägime Viljandi haigla tulevikust laiemalt. Hirmud on selle pärast pikalt püsinud, sest meditsiin läheb päev-päevalt kallimaks ja keerulisemaks ning kipub seetõttu koonduma suurtesse kliinikumidesse. Millist rolli teie näete kümne aasta pärast maakondlikel üldhaiglatel?

Eesti üldhaiglad on üpris erinevad nii suuruselt kui funktsioonidelt. Nagu ma juba algul ütlesin, on Viljandis lisaülesanded, mis on loonud teatud sünergia eri haiglatüüpide vahel.

Üldhaiglate tulevik on pikema arutelu küsimus. Aga seda ma küll ette ei kujuta, et kogu ravi koonduks kahte kesku-

Tervise- ja tööminister Rannar Vassiljevi sõnul pole riigil kavas maakondlikke üldhaiglad suurte kliinikumidega vägisi ühendada. Küll aga peab ta meditsiini arenemist ja rahvastiku hõrenemist arvestades vältima, et nende koostöö tiheneb veelgi.

ELMO RIIG

sesse. Eestis elab küll ainult 1,3 miljonit inimest, aga nad asuvad võrdlemisi laiall maalapil.

Seda, et eriarstid maakonnast päris ära kaovad, keegi ilmselt ei kardagi. Küll aga seda, et nad ei saa siin peale diagnoosimise suurt midagi teha. Loomulikult me ei räägi elundite siirdamisest, aga inimestel on hirm isegi selle ees, et ühel päeval tuleb lihtsama luumurru parandamiseks Tartusse sõita.

See, millisel tasemel meditsiiniabi kohapeal osutatakse, sõltub sellest, kui palju inimesi piirkonnas elab. Arstid saavad hästi töötada seal, kus neil on piisavalt tegevust. See küsimus kummitab paljusid Eesti piirkondi veel pikka aega. Aga seda, et keegi hakkaks sihilikult

mingeid funktsioone ära viima, küll plaanis pole.

Kas ma saan õigesti aru, et riik laseb üldhaiglatel minna evolutsioonilist teed? Kui leidub hea arst, kes tahab perega väikelinna kolida, saab seal ka tema erialal paremat teenust pakkuda. Kui aga spetsialisti pole, ei tule ka teenust. Ideaalis see nii olla ei tohiks, aga kahjuks praktikas on. Midagi pole teha: meil on igal pool puudu nii arstidest kui õdedest ning eriti valusalt annab see tunda väljaspool Tallinna ja Tartut. Sellepärast ongi väikeste üldhaiglate ja suurte regionaalhaiglate koostöö väga teretulnud.

Millises vormis see koostöö teie meelest peaks olema?

Kui Viljandi haigla on seni püsinud eraldiseisva sihtasutuseks, siis näiteks Võru haigla aktsiate kontrollpakk läks mullu Tartu ülikooli kliinikumi kätte.

Kui leidub asutusi, kus peetakse õigeks niinimetatud võrgustumist ellu viia omandit muutes, ei tohiks sellele kätt ette panna. Samas pole see ainuvõimalik lahendus. Tegusat ravivõrku saab pidada ka teises vormis, kui seda on ühine juuridiline isik. Viljandi haiglal on Tartu ülikooli kliinikumiga koostöölepe, nagu ka mõnel põhjapoolsel raviasutusel Põhja-Eesti regionaalhaiglaga. Minu teada toimib selline koostöö üsna hästi. Kui kaks poolt ei taha kokku minna, oleks keeruline neid sunniviisil ühendada.

Puidufirma jäi asfaldi-panijate tööga rahule

Osaühingu HM Asphalt töömehed, kelle tegemisi Sakala eilses lehes kajastas, toimetasid läinud reedel puidutöötlemisettevõtte Leigola maal. «No rahulikku,» vastas puidufirma juhatuse liige Toivo Pärn pärast hetkelist mõtlemist küsimusele, kuidas ta tehtud tööga rahule jäi.

Suurbritannia numbri- ja märkidega autodes ringi sõitvad mehed panid asfaldi Leigola hoovi ning tõmbasid asfaldiriba ka ettevõtte värvast Vilja tänavani. Ülejäänud hooneesisesest platsist on see nüüd mõnevõrra kõrgem.

Toivo Pärn rääkis, et oli üritanud juba varem mitut puhku asfalteerimist tellida, kuid oma sõnul pole tal õnnestunud nii väikesele tööle isegi hinnapakumist saada. HM Asphalti mehed tulid end Pärna jutu järgi «peaaegu ise» pakkuma, reageerisid kiiresti ega küsinud liiga palju raha.

Eile kirjutas leht, kuidas samad mehed asusid Mainori keskuse tagust platsi asfalteerima, ent töö jäi katki pärast seda, kui ajakirjanik oli nende tegevust uurimas käinud. Ajendi huviks andis aga asjaolu, et läinud nädala teisel pooltel hoiatati mitmel pool ajakirjandusväljaannetes samasuguste tundemärkidega töömeeste eest. Vähe-malt ühel juhul pole töö tellija tehtuga rahule jäänud. (Sakala)

KRIS SÜLD

HM Asphalti töömehed katasid Leigola hoovi ning tõmbasid asfaldiriba ka ettevõtte värvast Vilja tänavani.

DIGIAJAKIRI 30+

VIIB SIND SELLE SUVE SUURIMALE FESTIVALILE

30+

30pluss
LAE
TASUTA
LOE
TASUTA

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play

Weekend Festival Baltic 6.–8. augustil Pärnus

Loe 30+ ajakirja **JUULIKUU** numbrit ja anna meile teada, millised lood ja miks Sulle kõige enam meeldisid. Lugusid saad hinnata otse ajakirjas!

Kõigi vahel, kes meile tagasisidet annavad, loosime terve juulikuu jooksul **IGA PÄEV** ühele lugejale välja 2 Weekend'i ühepäevapiletit vabalt valitud kuupäeval!

Suurenda oma võiduvõimalusi ja loe ajakirja kohe!

Täpsemad kampaania tingimused leiad ajakirja juulikuu numbrist ja www.30pluss.ee kodulehelt.

Vaata kõhu alt, külje pealt või selja peal – see herilane on ikka helekollane ja näib kohati peaaegu valge. Olenevalt pildistamisnurgast on putuka mõni koht jäänud tegelikust mingil määral heledam või tumedam.

3 x AIVAR AOTÄHT

SURNUD PUTUKA JUHTUM

Herilane võis kaotada värvi mitmel põhjusel

AIVAR AOTÄHT
aivar.ootaht@ajaleht.ee

Sakala toimetuse põrandalt leitud surnud hele herilane võis olla haruldus, aga ehk oli ta lihtsalt ära pleekinud.

Fotode põhjal uurisid lõp-
nud loomakest Tartu ülikoo-
li entomoloogia õppetooli
teadlased Tiit Teder, Villu
Soon, Toomas Tammaru, Anu
Tiitsaar ja Erki Õunap, kes
pakkusid ebatavalisele vär-
vile nelja seletust.

«Uurisime ka teaduskir-
jandusest ning veebist, aga pä-
ris veendunult üht ja ainukest
seletust ei oska piltidele toe-
tudes välja pakkuda,» nentis
Teder.

Esimene võimalus

Villu Soon märkis, et kõige
tõenäolisemalt oli putuka sur-
nukeha päikese käes lihtsalt
heledaks muutunud.

«Imse oli ta näiteks ak-
nalaua või muus sellises ko-
has vedelnud mõnda aega,
võib-olla aastaid, ning tugevalt
pleekinud,» lausus ta. «Selle-
le viitavad putuka katkised tiiv-
vad, mis lõksus rabeldes puru-
nesid. Looma räbal olek – puu-
duvad tundla- ja käpalülid –
võib tähendada ka seda, et ta
on ära kuivanud ja siis rabeda-
na kannatada saanud.»

Kas herilase kollane pig-
ment on mustaga võrreldes
pleekimiskindlam, ei osanud
Soon öelda, kuid märkis, et
see on täitsa võimalik.

Anu Tiitsaar pakkus samu-
ti, et see putukas on kaua aeg-
a surnud olnud ja päikese
käes lihtsalt ära pleekinud.

Tiit Teder aga jäi selles

suhtes kahtlevale seisukoha-
le. «Olen ka ise näinud akna-
raamide vahele jäänud ja seal
aastaid vedelnud herilasi,
kuid selliseid värvimuutusi
pole täheldanud,» lausus ta.

Teine oletus

Kõik teadlased olid ühte
meelt, et herilane võis surra
peagi pärast nukust kooru-
mist, kui ta oli veel heledat
tooni. Teisalt leidsid nad sel-
lele oletusele ka vastuväiteid.

«Loom võis noorelt surra
ega jõudnud korralikult pig-
menteeruda,» lausus Villu
Soon. «Sellisele asjade käigu-
le võiks viidata tiibade puu-
dulik areng, kuid paistab, et
tiivad olid enne purunemist
täissuuruses. Samuti oman-
davad herilased minu teada
pigmendi juba nukkudes ning
koorudes on nad herilase vär-
vides.»

Tiit Teder täiendas, et ka
arvukate veebist leitavate pil-
tide järgi otsustades peaks he-
rilased kooruma siiski pigem
täisvärvuses.

«Samas paljudel putukatel
on vast koorunud isendid siiski
suhteliselt kahvatud, mistõttu
ei saa välistada võimalust,
et ka mõne herilase puhul toi-
mub pigmenteerumine tava-
parasest hiljem,» lausus ta.

Kolmas versioon

Teadlased pakkusid kolman-
daks võimalust, et herilane jäi
lambi juurde lõksu ning tume
pigment lagunes lambikuplis
kõrge temperatuuri või tuge-
va valguskiirguse toimele. Hil-
jem kukkus surnud putukas
sealt põrandale.

Villu Soon lausus, et lam-
bikuplites leidub palju sur-
nud ja pleekinud putukaid,

PUTUKAS

Pildil olev hele putukas on herilane.

- Täpne määratlemine pole ebatüüpilise värvuse tõttu vaid fotole tuginedes võimalik.
- Suure tõenäosusega on kõnealune isend täpik-maahe-
rilane ehk ladina keeles *Vespula germanica*.

Allikas: Villu Soon

nad saavad seal valgusallikast
olenevalt päris tugeva kiirgu-
se ja keegi neid ei löhu.

«Ühtlasi on lambikupel
üsna tõenäoline koht, kust pu-
tukas võiks keset kontorit pu-
deneda. Näiteks võis see juh-
tuda purni vahetades või sib-
lis mõni uus ohver seal ringi
ja vana kukkus välja,» rääkis
ta.

Tiit Teder märkis, et ei
suutnud leida kinnitust, nagu
võiks pigment kõrge tempera-
tuuri toimele laguneda. «Aga
see ei tähenda, et see nii olla
ei võiks,» sõnas ta.

Neljas hüpotees

Heledat tooni elusolendite
puhul jääb võimalus, et põh-
juseks on looma kehas puu-
dud pigment. Teadlased pak-
kusid välja sellegi hüpoteesi,
aga hindasid seda samas kõi-
ge ebatõenäolisemaks.

«Võib-olla ongi see albi-
nootiline isend, kelle musta
pigmendi tootmine oli häiri-
tud,» lausus Villu Soon. «See
oleks muidugi päris huvitav
juhtum, kuid ma pean selle
tõenäosust väga väikeseks. Ei
mäleta, et ma oleks kunagi –
ka kollektsioonides – albinoo-
tilist putukat näinud. Samas
netist üht-teist leiab.»

Anu Tiitsaar ütles, et ka
tema siinkohal herilase al-
biinolikku olemusse ei usu,

sest siis leiduks mujal maail-
mas selle kohta rohkem infot.

Tiit Teder selgitas, et albi-
nism on osaline või täielik tume-
da pigmendi melaniini puudu-
mine nahas ja karvades. Mela-
niini biosüntees on seotud ühe
ensüümi, türosinaasiga. Kaasa-
sündinud albinismi peapõhjus
ongi türosinaasi puudulikkus.

«Et putukatel nahka selg-
roogsete tähenduses pole ning
nende keha katab välisskelett,
siis pigmendi puudumist nen-
de puhul albinismiks küll ei ni-
metata,» lausus ta. «Samas si-
saldab melaniini siiski ka pu-
tukate välisskelett. Melaniinid
annavad putukatele värvuse ja
tugevdavad välisskeletti, samu-
ti on melaniinidel oluline roll
putukate immuunsüsteemis.»

Teder märkis, et pigmendi
puudumist või vähesust välis-
skeletis tuleb aeg-ajalt ette ja
mõnel koobastes elaval putu-
kaliigil on pigmendi puudumi-
ne liigiomane tunnus.

«Herilase puhul oleks pig-
mendi puudumine vaadeldav
geneetilise kõrvalekaldega. Kui-
gi sünnipäraselt pigmendi-
tute isendite ettetulemist loo-
duses välistada ei saa, näivad
sellised mutandid putukate
seas väga haruldased olevat,»
nentis ta.

Nagu Teder lisas, võib he-
rilase kummalise värvi põhju-
seks olla ka mitme eelnimetat-
ud teguri kokkusattumus.

Ühtsus viis kütid võiduni

ELISABETH KUNGLA
sakala@ajaleht.ee

Möödunud nädalavahe-
tusel üle-eestilisel jahi-
meeste kokkutulekul ja-
hiseltside arvestuses esi-
mese koha saanud Rim-
mu Kütid hoiavad kok-
ku. Koos on nad ehita-
nud ka maja, kus pärast
jahilkäiku muljeid vahe-
tada.

«Kõige kõvem sõna on see, et
oleme ühtne meeskond,» lau-
sus seltsi esimees Arne Lohu
ning lisas, et selles edukuse võ-
ti peitubki.

Viljandimaalt pärit Rimmu
Küttidele on iga-aastane jahi-
meeste kokkutulek olnud suur
sündmus, aga võidu panid nad
kotti esimest korda. Mittetu-
lundusühingus ulatub küttide
arv vaid 45-ni, mis erinevalt
Viljandimaa jahimeeste liitu
kuuluvatest 200-300-liikmelis-
test ühendustest tähendab väi-
kest ja kokkuhoidvat seltskon-
da.

Võit tuli üllatusena

Esimest korda käisid Rimmu
Kütid üle-eestilisel jahimeeste
kokkutulekul seitse aastat ta-
gasi. Algusaastatel jälgiti ikka
väga pingsalt, kui palju punkte
iga ala neile tõi. Tänavune võit
oli aga kui välg selgest taevast
ja selle teadasaamine isegi eh-
matas – heas mõttes. «Lõpuks
ütlesime, et kuule, me saime
esimese koha,» kirjeldas Arne
Lohu esimest reaktsiooni.

Võistlusalasid oli kaheksa.
Lohu rääkis, et iga osavõtja ta-
hab olla omal alal parim, kuid
seda valdkonda otsast lõpuni
hallata on raske. Ka aastate-
pikkune jahikogemus ei pruugi
tähendada, et iga mees
oleks kui kõndiv entsüklopee-
dia.

Kutsemeisterlikkuse võist-
luse osaks olnud viktoriin pani
ka kõige kogenumad proovile.
«Seal tuleb ette ikka väga ime-

Jahiseltsi Rimmu Kütid esimees
Arne Lohu on uhke, et tema me-
hed Eesti jahimeeste kokkutule-
kul esimese koha said. ELMO RIIG

lisi küsimusi, mida pole iialgi
kuulnud,» ütles Lohu.

Iga aasta enne kokkutule-
kut hakkavad ühingu kokad toi-
tu vaaritama veidi agaramalt
kui muidu. Lihakantsaka väli-
musele pööratakse tavapära-
sest rohkem tähelepanu ning
garneeringut ja kastet valmis-
tades lastakse fantaasial lenna-
ta.

Vana rasva peal liugu ei lase

Tänavusel kokkutulekul anti
igale võistkonnale tükk piiso-
nilha, millest meisterdati kot-
lette, biifsteeki ja rulle. Arne
Lohu sõnul võib kokandusvoo-
rus kõige selgemalt näha, mis-
suguseid ettevalmistusi võist-
luseks tehakse. Viktoriini ja
teooria tarvis loetakse erialast
kirjandust. Püssikäsitsemise
oskus on muidugi elementaar-
ne. «Laskma peab iga jahimees
kogu aeg hästi, muidu ei saagi
metsa minna,» tõdes Lohu.

Seda, et tema selts on tubli,
ei väsi Lohu kordamast. «Rim-
mu on selline tore selts,» lau-
sus ta rõõmsalt.

PARANDUS

Kernu vald, kus asub Lootuse Küla, millest on artikkel eilses Saka-
las, asub Harju-, mitte Pärnumaal. Külje toimetaja Tiina Sarv pa-
lub vabandust.

VIANOR (Tireman OÜ) on üks juhtivaid rehvide ning velgede
jae- ja hulgimüügi tegelevaid ettevõtteid, millel on filiaalid nii
Tallinnas, Tartus, Rakveres, Pärnus kui ka Viljandis.

Seoses töömahu suurenemisega otsime AUTOREMONDILUKKSEPPA- REHVITEHNIKUT

VIANORi Viljandi keskusesse

Töö kirjeldus

- Sõidu- ja veoautode rehvitööd ja remont
- Sõiduauto sildade reguleerimine
- Lukksepatööd

Nõudmised kandidaadile

- Eelnev töökogemus autoremondi ja rehvitöö valdkonnas
- Ausus, korrektsus, töökus ja kohusetundlikkus
- Pingetaluvus ja tehniline taiplikkus

Ettevõtte pakub

- Kaasaegset töökeskkonda
- Konkurentsivõimelist töötasu
- Pikaajalist ja stabiilset töösuhet

Kontaktisik: Rain Oja
Address: Piiri 2, Viljandi

Tel: 435 5572
www.tireman.ee

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

UUS ŠKODA SUPERB ON KOHAL!

HIND ALATES 17 990 €

Uus Škoda Superb kasvas kõiges, välja arvatud hinnas.

Uus Škoda Superb, see ei ole facelift. See on uuestisünd!

ŠKODA Tallinn • Tallinn, Paldiski mnt 73 / Pirni 1 • Telefon: 6808 222 • info@skoda.ee, auto@skoda.ee

ŠKODA Laagri • Pärnu mnt. 543, Laagri • Telefon: 6837 070 • auto.laagri@skoda.ee

Aasta Auto AS • Tartu, Sepa 24 A • Telefon: 7308 000 • info@astaauto.ee

Moller Auto Pärnu OÜ • Pärnu, Välja tn. 3 • Telefon: 4476 140 • parnu@skoda.ee

Moller Auto Viru OÜ • Jõhvi, Narva mnt 143 • Telefon: 6808 200 • viru@skoda.ee

Moller Auto Viljandi OÜ • Viljandi, Tallinna mnt 45 • Telefon: 4355 340 • viljandi@skoda.ee

ŠKODA Eesti mobiilirakendus

www.skoda.ee facebook.com/skodaest

Kombineeritud kütusekulu 4 - 7,2 l / 100 km. CO₂ emissioon 105 - 164 g / km. Pilt on illustreeriv tähendus.

TEEMAD

Toimetaja MARGUS HAAV, 433 0046, margus.haav@ajaleht.ee

64

Veel täna õhtuni saab Kondase keskuses vaadata näitust Mayenne'i isepäistest loojatest. Kokku on pandud ka spetsiaalne 64-leheküljeline kataloog.

ETENDUSKUNST

Elutempos festival

DAISY ESTAM,
Tartu ülikooli Viljandi
kultuuriakadeemia üliõpilane

Tänavu peeti juba 23. korda etenduskunsti-
de festivali NoTaFe, mis
koondas siia kehast, vai-
must ja nende sümbioo-
si tulemist huvituvaid
inimesi üle maailma.

Programm oli traditsiooniliselt mitmekesine, sisaldades peale töötubade, vestluste ja kontsertide ka etendusi. Koidu seltsimaja kujunemine festivali südameks on tänuväärne abi uue elu sissepuhumisel sellele vanale hoonelale. Kui NoTaFe alustas kunagi Noore Tantsu festivalina, siis nüüdseks on enamik töötubadest ja etendustest interdistsiplinaarsed ja performatiivsed, kuigi loomulikult ei välistata programmist ka kitsamas tähenduses tantsukunsti. Ent tänapäeval ongi piir tantsu-, teatri- ja etenduskunsti vahel hägune ning tegijate jaoks teisejärguline.

Vaidlused kunstiga

Festivali avaetendus, hispaania koreograafi Aitana Cordero loodud ja esitatud «Solo...?» käsitles armastust lõunaeurooplase

silme läbi, olles mitu korda kirglikum ja ka raevukam kui keskmine uimane eesti lugu kõige erilisemast tundest. See-
ga maitsekalt fooni loov sissejuhatust tervele nädalale.

Tehniliselt põnevalt oli lahendatud Euroopas laineid lööva Itaalia teatrirühmituse Città de Ebba lavastatud «La Metamorfoosi», mis käsitles Franz Kafka kultuslikku novelli kogu selle grotesksuses. Kultuuriakadeemia *black box*i oli etenduse tarbeks ehitatud täisvarustusega vannituba, kus kulmineerus väsitava tööpäeva järel ühe ärimehhe õhtu.

Kõige sügavama mulje jättis mulle sama trupi lavastatud «Das Spiel», mille siiras lugu liigutas südamepõhjani teisigi vaatajaid. Vaimupuudega inimese sisemaailma peegeldamine kunstiteoses on igal juhul keeruline ning kaheldavgi teema, ent kõnealune etendus oli eriliselt empaatiline ja sisendusjõuline. Põhjusi ja tagajärgi otsiva ratsionaalse mõtlemise abil oli seda sobiv tajuda teiste meeltega, olgu või seljaajuga.

Prantsuse kunstniku, muusiku ja kultuuriteoreetiku Perrine En Morceaux' etendus «Be As It May» võiks nimetada kontserdi vormis kunstiajaloo loenguks. Semiootiku põhjalikkusega analüüsis ta Kazimir Malevitši maali «Õed». Kuigi

Prantsuse kunstniku, muusiku ja kultuuriteoreetiku Perrine En Morceaux' etendus «Be As It May» oli kontserdi vormis kunstiajaloo loeng. Semiootiku põhjalikkusega analüüsis ta Kazimir Malevitši maali «Õed».

CHRISTIN LUNTS

esitus ise oli absoluutselt vaimustav, ei saanud nii mõnigi kuulaja loengu sisuga päris nõus olla. Siinkohal võiksime endalt küsida, kas kunstiga on mõttekas või ülepea võimalik vaielda.

Tore punkt

Suurepärase ruumikäsitleusega hiilgasid Viljandist pärit etenduskunstnik ja kirjanik Kadri Noormets ning hispaania filo-

soofist etenduskunstnik Diego Agulló oma koostöös «formlessly yours». Lennukitehase valges saalis olid etendusse kaasatud nii ruumi eripärad kui ilm, pannes publiku keskenduma pigem sealsele kontekstile ja tähenduslikele detailidele kui vaevu haaratavale narratiivile.

Toreda punktina nädalale naerutas Viinis elav inglise kunstnik Alex Bailey publikut oma sooloetendusega «There's

Only Two Alex Baileys». Püsti-jalakomöödia vormis esitatud jabur tükk kujunes nii mõnegi lemmikuks. Etendus õnnestus paljuskki tänu rahvusvahelisele ja üdini avatud publikule, kes haarati esimesest hetkest tegevuse käiku.

Kokkuvõttes löid keskpäevased töötoad, sundimatud vestlused, kontserdid, etendused ja õhtused tantsimised-istumised meeleoluka suveidüll, mis kindlasti värskeid loo-

mingulisi ideid ja ühendusi sünnitas.

Arvan, et Viljandi sobib oma ruumilise kontsentreerituse poolest suurepäraselt sellise ürituse korraldamiseks. Linna-rahvas saab sellest servapidi osa etendusi vaadates (aga miks mitte võtta järgmisel aastal osa ka mõnest töötoast?!), samas on linna külalistel piisavalt aega ja ruumi kogeda festivalirutiini kõrval ka ühe erilise väikelinna inimeste tegemisi ja elutempot.

Teatrielamus, mille juured on otsapidi Viljandis

KAIDI BRAUN,
teatrisõber

Laupäeval, 11. juulil etendus kaunis Kaelase mõisa pargis Pärnu Endla teatri suvelavastus «Werther», mis on lugu Goethe teose «Noore Wertheri kannatused» ainetel.

Niisiis tõeline klassika ja mis seal salata, tänasel päeval mitte eriti atraktiivne «säuts». Vähemalt minule meenusid esmalt keskkooliaegsed vaevused kohustusliku kirjandusega: Fausti suurest sõnumist ei saanud ma aru ka kirjandusõpetaja seletava sõna abil ega osanud Goethe enneminevikust pärit sõnumit ühendada tänapäevaga. Seekord on kõik aga hoopis teisiti.

Mõjuv tervik

Soovin lausa erilisel rõhutada: sel korral on kõik kõige paremini. Pärnu teatri noored lavajõud teevad suveõhtul imet, nad võtavad su enda haardesse etenduse esimestest sekunditest alates ega lase päriselt lahti ka pärast lõpuapplausi. Unustad argipäeva, kodus alus-

tamata remondi, triikimata pesu, lotovõidu ootuse ja sooja lõunamere ihaluse. Eelinfo ja kavaleht lubavad kirge ning seda on kuhjaga ja enamgi. Tänapäeva asjalik inimene ühe õhtuga suuremat suutäit alla ei neelaks. Ma ei oska lavastuse headust, lavastaja ja näitlejate meisterlikkust kirjeldada kui professionaal, kuid ega etendust tehti ju kriitikutele. Kui nii-öelda inimene tänavalt saab elamuse, mis valdab teda veel ka siis, kui etendusejärgne ööuni magatud, on see tunnustus tegijatele. Monoloogides ja dialoogides oli hoopis rohkem kui viiskümmend varjundit, oli kandvaid pause, mis vaheldusid intensiivse tormiga, oli silmavaadet ja hoiakuid, oli natuke paroodiat ja kõige tõsisemalt võetavat traagikat... Oli tõeline teater selle sõna parimas tähenduses.

Noored näitlejad Fatme Helge Leevald, Sander Rebane, Lauri Mäesepp ja Karl Edgar Tammi ning lavastaja Laura Mets süvenevad teemas-
se ja küsimustesse, millest argirutus mööda tormatakse. Kumb on olulisem – kas kirg või

Goethe kirjutas «Noore Wertheri kannatused» 25-aastaselt. Samas eas on lavastaja Laura Mets, kunstnik Maret Tamme ning näitlejad Sander Rebane ja Fatme Helge Leevald (pildil).

MATS ÕUN

korralikkus, kas omaenese sise-
mine põlemine ja äratundmine või üldtunnustatud moraal? Ükski osatäitja ei teinud tükis nii-öelda soolot, lavastuses polnud pea-ega kõrvalosi ega osatäitmisi. Oli vaid mõjuv tervik, millest ei saa ega taha lahutada kildu ega killukestki. Küllap lavastaja Laura Mets ainuüksi teab koodi, mis aitas tal Goethe kauge sõnumi nii arusaadavas-

se keelde ja rütmi ümber panna, et see lihtsalt ei saa mitte kedagi puudutamata jätta.

Kõik toimis

Siinkohal on paslik anda ka pealkirja seletus. Ei midagi keerulist: osatäitjad on värsked Viljandi kultuuriakadeemia diplomiga näitlejad. Ka lavastaja Laura Mets on noor vil-

jandlanna, kel pärast lavakunstikooli lavastajadiplomi saamist (2014) on seljataga esimene hooaeg Pärnu Endlas.

Näitlejate ja lavastaja meistriklassi toetas samaväärse tugeva panusega teatri tehniline personal – iga viimane kui sosin oli kuulda ükskõik mis distantsilt, ükski heli ei löiganud kõrva, täiesti selgest suvetaevast meelitati välja ainult lavale sadav vihmavaling, linnud siristasid mõisapargis oma viisi just õige puu otsas ja õigel ajal. Vähem tähtis pole ka korralduse oluline pool. Kõik toimis kui kellavärk: parkimine oli korraldatud, pealtvaatajatele jagati pinkide pehmen-
duseks-soojenduseks mõnusad istumisasendused, publikul oli võimalik vaadata mõisat tutvustavat näitust ja lausa eraldi märkimist väärib kohalike pere-
naiste pakutud suupistete valik kohvikus.

Kui paljud meist teavad, millises Eesti maanurgas asub Kaelase mõis? Mina küll ei teadnud, olin valmis otsima seda igast maakonnast. Nüüd tean, et see väärkas sajanditevanune ja kenasti renoveeritud

LAVASTUS

«Werther»

- Autor Johann Wolfgang von Goethe
- Dramatiseerija Triinu Ojalo
- Lavastaja Laura Mets
- Kunstnik Maret Tamme
- Osades Fatme Helge Leevald, Lauri Mäesepp, Sander Rebane ja Karl Edgar Tammi.

Allikas: Endla teater

mõisahoonel asub Pärnu-Jaagupi ligilad Haljala vallas. Viljandist minnes jõuab kohale ka Pärnu kaudu, kuid hoopis huvitavam marsruut on Suure-Jaani-Vändra-Aluste-Kergu-Metsa-vere-Pööravere-Kaelase. Eraldi märkimist väärib Metsa-vere-Pööravere lõik, mis on kui viie kilomeetri pikkune S-tähte-
de jada, kus ühest kurvist välju-
des tuleb kohe siseneda uude. Ka see on elamus. Niisiis ära üt-
le, et aega pole. Aega on just sel-
leks, milleks aega võetakse.

SEADUS

Igaüheõigus lubab telkida ja marju korjata

TAAVI NIITTEE
taavi.niittee@ajaleht.ee

Loodus kutsub meid korjama marju metsades, ujuma järvedes, süütama lõkkeid ja õõbima tähtede all. Sealjuures tuleb aga järgida reegleid, et samale kutsele saaksid vastata ka tulevased põlvkonnad.

Igaüheõigus annab meile kõigile loa saada osa Eesti loodusest kui ühisvarast, kuid samas peame arvestama, et see õigus ka kohustab. Selles sisalduvad soovitusel ja käsud lähtuvad eetilistest tõekspidamistest, mida on austanud juba meie esiisad ning mis tuginevad headele tavadele ja on sätestatud ka keskkonnaseadustiku üldosas.

Uus igaüheõigus hakkas kehtima eelmise aasta augustist. Keskkonnaministeeriumi pressiesindaja Berit-Helena Lambi sõnul uus seadus küll suuri põhimõtteid ei muuda, kuid mõningaid siiski.

Mida siis igaüheõigus meil kõigil täpselt teha lubab ja mida keelab? Kõigepealt tuleb arvestada, et kõik see nii-öelda metsameri, nagu ta mõne kõrgema künka tipust vaadatuna paistab, ei ole riigi omand. Osa sellest kuulub eraisikutele ning seega kehtivad mõnedes laantes, saludes ja lagendikel teistsugused reeglid.

Eramaa silte peab olema piisavalt

Kõndides metsas, kus pole näha ühtegi eravaldusest teavitavat silti või tara, võib ennast suhteliselt vabalt tunda. Eestis on looduse ja kultuurmaastikul lubatud liikuda jalgsi, jalgratta, suuskade ja paadiga või ratsa ning tähistamata eramaal võib igal ajal korjata marju, seeni, pähkleid, ravimtaimi ja mahalangenud või kuivanud oksa.

Samuti tohib nii riigimaal kui tä-

histamata eramaal kõikjal telkida. «Uue seaduse järgi on piiramata ja tähistamata eramaal lubatud viibida ühe ööpäeva korraga ka pimedal ajal,» ütles Berit-Helena Lamp, kelle sõnul tingis muudatuse asjaolu, et kui keegi jääb pimedal ajal eramaale ööbima, ei oleks ta automaatselt seaduserikkuja.

Eramaal olles tuleb jälgida, et hoidutaks väljapoolle elumajade arvestatavat nähtavust ja kuuldekauget ega kahjustataks mingil viisil maavaldaja omandit ja keskkonda. Ühesõnaga tuleb austada inimeste privaatsust ja vara. «Kui on soov jääda kauemaks kui üheks ööpäevaks, peab küsima omanikult luba,» hoiatas Lamp.

Pääsu veekogu äärde sulgeda ei tohi

Uue seaduse järgi muutus täpsemaks ka eramaa tähistamise reeglistik. «Piisavaks tähistuseks loetakse, kui siltide vahed kaugus on selline, et nendest ei saa ühtegi silti nägemata mööda minna,» ütles Berit-Helena Lamp.

Kellegi tähistamata eramaal liikudes või telkides tuleb paraku olla valmis selleks, et omanik ka keset ööd und segama tuleb. «Omaniku korraldus on seadusest üle. Kui keegi korjab loodusande, telgib või lihtsalt viibib piiramata ja tähistamata eramaal ning omanik tuleb ütlema, et ei soovi oma maal viibimist, tuleb sealt lahkuda.»

Õngitsemise või veemõnude austajate rõõmuks ütleb igaüheseadus, et veekogu ümbritsevat kuni nelja meetrit kallasrada ei tohi küllalistele sulgeda isegi siis, kui see asub tarastatud või liikumiskeeluga tähistatud eramaal, kui see veekogu just ei ole tervikuna eramaal asuv ja viiest hektarist väiksem umbjärv.

Kallasrada võib sulgeda vaid omavalitsuse kirjalikul nõusolekul ja põhjendatud vajaduse korral, nagu

seda on kuivendamine või loomade karjatamine. Samas peab olema tagatud möödapääs suletud kallasrajast. Eriotstarbelistel, joogiveeallikatenä või kalakasvatuseks kasutatavatel veekogudel ei ole kallasrada. Laevatatavate veekogude kallasradade laius on kuni kümme meetrit veepiirist.

Lisaks eelmainitule tuleb silmas pidada erandeid. Näiteks looduskaitsealadel võivad kehtida karmimad reeglid. Samuti ei kehti igaüheõigus põldudel, istandikes ja õuealadel, sest seal liikumine võib kaasa tuua varalist kahju.

Matkates tuleks kasutada tähistatud teeradu, et mitte kulutada asjatult maastikku. Laagrisse asudes võiks eelistada selleks tähistatud kohta ning sealt lahkudes võtta kaasa kõik oma esemed ja koristada praht. «Maa omanikust olenemata ei tohi häirida inimesi, linde ja loomi, kahjustada nende elupaiku ega kellegi omandit, vigastada puid ja põõsaid ega prügistada ümbrust. Käituda tuleb mõistlikult,» rõhutas Berit-Helena Lamp.

Lõkketegemise reeglid on karmid

Tulega tuleb olla eriti ettevaatlik. Kuumadel suvepäevadel suureneb tuleoht, mille tasemest saab teada infotelefonilt 1524 või lähimast riigimetsa majandamise keskuse teabepunkti. Berit-Helena Lambi sõnul võib lõket teha ainult maaomaniku loal: «Kui on olemas selleks ettevalmistatud ja tähistatud koht, võib eeldada, et maaomanik lubab lõket teha.»

Eesti igaüheseaduse koostajad on võtnud eeskuju Skandinaavia mudelist, mis on Kesk- või Lääne-Euroopa riikidega võrreldes looduses liikuja suhtes üsna leebe. Kõik õigused ja kohustused kehtivad Eesti metsades matkajatele, marjulistele ja telkijatele olenemata kodakondsusest – ühesõnaga igaühele.

JAH

LOODUSES TOHIB

- liikuda jalgsi, jalgratta, suuskade ja paadiga või ratsa kõikjal, kus see ei ole seadusega või seaduse alusel keelatud;
- viibida kõikjal, kus on lubatud liikuminegi, sealhulgas telkida ühe ööpäeva, kui maaomanik seda ei keela;
- korjata metsamarju, seeni, lilli, ravimtaimi, sara-puupähkleid ja muid loodusande, mis ei ole looduskaitse all, kuid eramaal võib omanik nende korjamist keelata;
- kalastada ühe lihtkäsionnega avalikel või avalikuks kasutamiseks määratud veekogudel.

EI

LOODUSES EI TOHI

- liikuda kohalike elanike koduõuel, istandikes, mesilates, külvidel, viljas ja muul põllumajandusmaal, kus omanikule võib tekitada sellega kahju;
- süüdata lõket ja telkida maaomaniku või -valdaja loata;
- pidada jahti ja kalastada vastava loata, välja arvatud lihtkäsionnega püük;
- vigastada puid ja põõsaid;
- häirida elanike kodurahu;
- kahjustada metsloomade ja lindude elupaiku ja pesi, korjata nende mune, võtta neid kaasa oma koju ning tekitada neile muul viisil kahju;
- kahjustada looduskaitseobjekte ja kaitsealuseid liike;
- kasutada mootorsõidukeid seal, kus see on keelatud;
- saastada loodust.

Allikas: riigimetsa majandamise keskus

Eelmise aasta augustis vastuvõetud igaüheõiguse muudatuse kohaselt peab eravaldust tähistavate siltide vahed kaugus olema selline, et nendest ei saaks vähemalt üht silti nägemata mööda minna.

HENN SOODLA / PÄRNU POSTIMEES

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

TEATER

Abja kultuurimajas 17. juulil kell 15 Abja laste näiteringi etendus «Cipollino», pilet 2 euro. Kell 16.30 esineb Abja pensionäride näitetrupp Kolmas Voorus lavastusega «Kõik müügiks», pilet 3 euro. Kell 20 Abja EHH-Teatri lavastus «Gee-nius», pilet 5 euro. Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

KONTSERT

Kõpu Peetri kirikus 18. juulil kell 20 suveõhkontsert: Harald Weiler (bariton), Merike Saare-mets (orel). Kavas barokiajastu muusika. Sissepääs annetusega kiriku remonditööde toetuseks.

Viljandi Jaani kirikus «Jaani suve-muusika»: 18. juulil kell 14 kontsert «Suvine pastoraal», oboel Dmitri Bulgakov (Venemaa), orelil Kristel Aer, kavas Bach, Vivaldi, Pärja ja Põldmäe teoseid, pilet 5 euro. Pikk tänav 6.

Abja kultuurimajas 17. juulil kell 22 vokaalansambel Murd-laine, pääse 4 euro. Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

ÜRITUSED

Eesti põllumeeste keskkliit ja Eestimaa talupidajate keskkliit koostasid 19. juulil asetleidvaks esimeseks üle-eestiliseks avatud

talude päevaks eriprogrammid, kuhu sõidutatakse Tallinnast, Tartust, Pärnust, Viljandist ja Rakverest tasuta kokku üle 250 inimese. Viljandist väljub tasuta buss kell 10 Uku keskuse juurest kiirematele eelregistreerijatele. Lisainfot ja registreeruda saab veebiaadressil avatudtalud.ee/#viljandi või telefonil 625 6254.

20. Kõleri päevade kultuuri-õppereis «Kodukandist Reipsi veereni» 12. augustil. Registreeruda saab 8. augustini Viljandi linnaraamatukogus. Info telefonil 551 5932.

Abja kultuurimaja ees 17. juulil Abja suvepäevade avamine. Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

Abja noortekeskuse hoovis 17. juulil kell 19–21.30 noorte-hoov. 18. juulil kell 11 tsirkuse-programm kogu perele, pääse 3 euro. 18. juulil kell 12 kontsert «Suvekokteil». Kooli tänav 2, Abja-Paluoja.

Abja lasteaia taga väliplatsil 17. juulil kell 22 peoõhtu Toomas Anniga. Plaate keerutab Retro-kiirabi koosseisus DJ-d Lauri & Endel, pääse 5 ja 7 euro. 18. juulil kell 22 on laval Tanel Padar & The Sun: «Rokime kuu päikeseks». Soojendab ansambel SSB, pääse 10 ja 12 euro.

Abja-Paluoja 18. juulil kell 9 Abja suvepäevade laad.

Abja päevakeskuses, Abja noortekeskuses ja Mulgi Uukavas kella 10–15 tasuta õpitoad.

Abja bussijaamas 18. juulil kell 11 «Abja tänavakorvpall 2015».

Abja Keskpargis 18. juulil kell 12 «Abja rammumees 2015».

Abja vanas kuivatikompleksis 18. juulil kella 22–8 kümnetunnine «Õömürin» (masinate öösit).

Abja Baasi järve ääres 19. juulil kell 11 rannavõrkpalliturniir ja medalijooks. Kell 12 ümber järve jooks ja kell 13 omatehtud veesõidukite ralli ning Abja päästekomando päästerõnga viskevõistlus. Meeleolu loovad DJ-d Lauri & Endel.

Soomaal 22. ja 23. juulil ning 12., 13. ja 19. augustil ühepuulootsikute ehitamise koolitus. Info ja registreerimine: www.tipu-looduskool.ee, tel 5353 6961.

Koskilla kooli endisi õpetajaid, koolitõõtjaid, õpilasi ja küla-rahvast oodatakse 15. augustil kell 13 kooliõuele 205. aasta-päeva tähistama. Osalustasu eelregistreerimisega 8 euro. Tasuda saab MTÜ Koskilla Aren-guselts arvele: EE78221054707714 Swed-bank (märgusõna «vilistlane» ja nimi). Info tel 5907 2109, Tea.

Viljandi linnaraamatukogu laste-osakonnas raamatukogumäng «Suvi raamatukogus». Igal kolmapäeval **lasteosakonnas** uued

nutikad ja põnevad ülesanded kahes raskusastmes: vanematele ja noorematele. Osavõtjate nimed pannakse kirja, jagatakse punkte ja tublimatele lahendajatele auhindu. Lõpuüritus 26. augustil. Tel 433 8660. Tallinna tänav 11/1.

OTT-i toiduaia ukse avatud neljapäeviti kella 17–19.30, reedeti kella 12–18 ja laupäeviti kella 10–14. Tallinna tänav 3b, Viljandi. Rohkem infot viljandiott.blogspot.com.

NÄITUSED

Olustvere mõisa peahoone teisel korrusel Tanel ja Villem Voor-mansiku fotonäitus «Soomaa», mida saab külastada mõisa lahtiolekuaegadel 27. septembrini.

Abja kultuurimajas 31. juunini näitus «Euroopa maaelu piltides». Pärnu maantee 28, Abja-Paluoja.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis 31. juulini «Muuminäitus» ja **teise korruse fuajees** näitus «Talumatist härrasmeheks».

Viljandi linnagaleriis arhitektuuri-näitus «Arhitekt Roman Koolmar. Oru lossist Detroiti slummidesse», mida saab vaadata 2. augustini Viljandi linnagaleriis lahtiolekuaegadel. Tallinna tänav 11/21.

Sakala keskuses 26. augustini Viljandi kunstikooli õpilaste suvetööde näitus «Sirelipõosa sa-

ladus», mida saab vaadata maja lahtiolekuaegadel. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Tarvatu raamatukogu näitus-ruumis 30. juulini «Juurte juurde». Näitusel on pilte TÜ Viljandi kultuuriakadeemia rahvusliku ehituse eriala neljanda lennu praktikatest ja lõputöödest. Posti tänav 52b, Mustla.

Viljandi linnaraamatukogu fuajees 15. augustini «Pärnu-Viljandi-Tartu veetee». Näitus sisaldab materjale muistse veetee ja selle taastamisplaanide kohta. Väljas on raamatud kunstnikelt ja kirjanikelt, kes on veetee peavoolu esindajad. **Kojulaenutusosakonnas** 27. augustini suvenäitus «Ka raamatukoguhoidjad reisivad». Näitusel on eksponeeritud 34 riigi meened, mida raamatukoguhoidjad reisidelt kaasa on toonud. **Lasteosakonnas** suve lõpuni raamatunäitus «Kaunis suveraamat». **Trepiallis** 30. juulini Ene Jaago näitus «Ristpistes on rohkem, kui arvad!». Tel 433 8660. Tallinna tänav 11/1.

Kondase keskuses püsinäitus kooliõpetaja Paul Kondase (1900–1985) maalidest, mis kuuluvad Viljandi muuseumi kogusse. Täna viimast päeva on üleval Prantsuse autsaiderkunst näitus «Mayenne loomingus. Ristatud saatused», 20. juulini Soome naivistide ühingu näitus «Lõbustuspark», 30. juulini taanlase Lars Wintheri «Põhja-

maade meeleolud. Rubiku kuu-biku naivism» ja 23. augustini soomlase Mika Vesalahti auto-portreede näitus «Süütust kaotades». Pikk tänav 8, Viljandi.

Olustvere klaasi- ja keraamika-kojas rahvusvaheline klaasikunsti üliõpilaste tööde näitus «Interpretatsioon».

Viljandi vanas veetornis 30. septembrini püsiekspositsioon «Vana Viljandi läbi lennukiakna. Veetorni lugu». J. Laidoneri plats 5.

Viljandi maavalitsuse teise korruse fuajees juuli lõpuni Enn Loidi fotonäitus «Lilled». Vabaduse plats 2.

Uku keskuse teisel korrusel Enn Loidi fotonäitus. Tallinna tänav 41, Viljandi.

Kohvikus Day Off Teet Lindma pastellmaalide näitusmüük. Ostjad toetavad üle-eestilist karikatuurivõistlust. Leola tänav 61, Viljandi.

Suure-Jaani küalistemajas «Suurpühade ikoonid». Tööd puittahvilitel traditsioonilises mu-natempera tehnikas. Autor arhitekt-restauraator Tiina Veisserik. Näha saab etteteatamisel tel 434 0035. Ilmatari tänav 3a.

NIMEPÄEVAD

Tänased nimepäevalised on Ragne, Raina, Raine, Raini ja Rauni.

Viljandi muuseumis on näitus August Pulstist

Juulis Viljandisse kogunevatele pärimusmuusika sõpradele ja muusika-aastale mõeldes on Viljandi muuseumis üles pandud näitus «August Pulst 125», mis annab ülevaate kunstniku, vanavarakoguja ja muuseumientusiast August Pulsti elust ning mitmekesisest tegevusest.

See jutustab Pulsti lapsepõlvest, õpingutest ja tööst vanavarakogujana, sellest, kuidas kogumisretkedel sai alguse tema tutvus vanade külapillimeestega ning ta

asus tegutsema rahvamuusika propageerija ja rahvamuusikute ringreisi korraldajana. Näitus kajastab ka Pulsti tegevust kunstnikuna ning tema pärandiga seotut tänapäeval.

Näituse vaataja võib oma nutiseadmesse tõmmata ja kuulata rahvamuusika näiteid. Samuti saab osaleda mõistatusmängul ning tutvuda muuseumide 2014. aasta parima teadustrükise auhinna saanud Krista Sildoja raamatuga «Äratismäng uinuva-

le rahvamuusikale. August Pulsti mälestusi».

Näituse koostanud Eesti teatri- ja muusikamuuseumi asutamisest möödus läinud aastal 90 aastat ning August Pulst oli selle muuseumi asutaja ja arendaja. Näitus on koostanud Risto Lehist ja Mari Mae ning kujundanud Kadi Pajupuu.

Näitus jääb avatuks 5. septembrini.

Viljandi muuseumi näitusemaja on suvehooajal avatud iga päev kella 11–18. (Sakala)

Näitus jutustab August Pulsti lapsepõlvest, õpingutest ja tööst vanavarakogujana.

HERKI HELVES

JUULI NUMBRIS!

Seljapäästjad jooga ja pilates

MERLY RAUDLA
merly.raudla@ajaleht.ee
ILLUSTRATSIIONID: FREEPIK.COM

stuva eluviisiga inimese tülilikat külalist seljavalu on kõige lihtsam vältida regulaarse treeninguga. Üks parimaid viise oma keha enda truu teenimise eest tänada ning nõrkadest lihastest tingitud valudest vabaneda on teha jooga ja/või Pilatese harjutusi.

Esmapilgul võib jooga ja pilatese harjutustes leida sarnasusi, kuid süsteemilt on need erinevad.

30⁺

30pluss
LAETASUTA
LOETASUTA

Vaata, kuidas laadida ja lugeda www.30pluss.ee

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

30000

Täna kell 18 on kõik jook-suhuvilised taas oodatud Viljandi staadionile, kus peetakse vastupidavusala-de klubi Staier seeriajooksu kolmas etapp. Seekord on kavas 3000 meetri jooks.

Suvmängudel tegi parima tulemuse Viljandi vald

Kuressaares peetud Eestimaa suvmängudel lõpetas Viljandi vald kokkuvõttes kõrge kuuenda kohaga. Viljandi linn sai mängudel linnade üldarvestuses 17. koha ja tuli oma grupis kaheksandaks. Esindus oli väljas ka Tarvastu vallal, kes suurte omavalitsuste arvestuses lõpetas 31. kohaga.

Eestimaa spordiliidu Jõud eestvedamisel 14. korda peetud mängudel osales üle 3000 sportlase. Viljandimaalt oli suurima esindusega Saaremaale sõitnud Viljandi vald.

Võisteldi nii valdade ja linnade kui maakondade arvestuses. Koondarvestuses on need jagatud elanike arvust lähtuvalt suurte ja väikeste gruppide, milles elanike arvu piir maakondadel on 40 000, linnadel 10 000 ning valdadel 2000 elaniku.

Suurte maakondade grupis võidutses tänava Tartumaa ja Viljandimaa oli viies, väikestest oli parim Saare maakond. Linnadest võitsid Kuressaare ja Türi ning valdadest Tartu ja Mäetaguse vald.

Vaid maakondade vahel selgitati parim õhkrelvade laskmises, ratsutamise takistussõidus, käsipallis, korvpallis ning poiste ja tüdrukute jalgpallis ning judos. Tublilt läks meie jalgpalluritel: tüdrukud naasid hõbeda, poisid aga pronksiga.

Käsipallurid jäid finaalis alla Harjumaale ning said hõbeda. Viljandimaa ratsaspordiklubi esindus lõpetas takistussõidu võistkondliku neljanda kohaga, samuti tulid judokad neljandaks ning laskjad reastusid kokkuvõttes üheksandaks.

Viljandimaa korvpallimeeskond võitis alagrupiturniiril kolm ja kaotas kaks mängu. See tähendas, et grupist poolfinaali nad ei pääsenud, küll aga võtsid seejärel maksimumi ning lõpetasid viienda kohaga.

Võistkondlikus arvestuses kujunes meie sportlastele mängude üheks edukamaks alaks võrkpall, milles Viljandi valla naiskond sai esikoha ja valla meeskond lõpetas kuudana.

Meeskondlikus jahilaskmises sai Viljandi valla esindus kolmanda koha. Sama kohaga lõpetasid Viljandi linna ja valla võistkond petangiturniiri.

Mälumängus jagas Viljandi linn neljandat ja viiendat kohta. Orienteerumises sai Tarvastu vald kokkuvõttes kaheksanda tulemuse. Kergejõustikus reastus meie maakond 11. kohale. Tarvastu ja Viljandi vald olid omas arvestuses vastavalt 19. ja 20. ning Viljandi linn lõpetas kergejõustiku linnade koondtabelis 12. real. Rattakrossis oli Viljandi vald 17. ja Tarvastu 23. (Sakala)

Viljandi jalgpallimeeskonnal on poole peale jõudnud Premium-liiga hooajal ette näidata korralik, seitsmes tabelikoht. Üleeleil õhtul pidi Tulevik kodustaadionil vastu võtma kaotuse FC Floralt. Pildil on Oskar Berggren ja Joonas Tamm, kes seekord mängis juba pealinna meeskonna rohelises vormis.

KRIS SÜLD

JALGPALL

Tuleviku hooaeg on jõudnud poole peale

ALVAR LOOG, jalgpallihuviline

Eelmises voorus kodus Florale 0:4 kaotanud Viljandi Tulevik paikneb meistriliiga kahe esimese ringi järel turniiritalbelis kõrgel seitsmendal kohal.

Esmaspäevaõhtune kohtumine Tuleviku ja Tallinna Flora vahel Viljandi linnastaadionil ligi 500 pealtvaataja ees pakus ootuspärast mängupilti ning loogilise lõpptulemuse – vähemalt neljavärvaline peaski täisprofessionaalide ning suhteliselt kogenematu amatööride vahelise võistluse lõppskoor olema. Eriti veel, kui selline mõõduvõtt leiab aset õhtul pärast pikka tööpäeva.

Tuleviku kaitsev mängujoonis toimus 12. minutini, kui lühidalt lahti mängitud nurgalöögi olukorras sai Rauno Sappinen palliga rahulikult trahvikasti nurgani liikuda ning värava poole tulistada. Tema nõrk pealelööki veeres läbi meestesumma ning väravaht Martti Puolakainen nina eest üle värava joone.

Väravamaitsset tunda saanud Sappinen jättis 16 minutit hiljem Puolakaineni taas kord pealtvaatajaks, kui ta ligemale paarikümnele meetrile saatis värava poole kaarega tee palli, mis maandus väravahile püüdmatult posti kõrval väravas.

Kohtumise 50. minutil suunas Rauno Alliku küljelt tsenderdusest tulnud palli värava esisel mõnelt meetrilt võrku. 74. minutil lõpetas keskvaljal palli saanud Albert Prosa oma lionelmessiliku soolorünaku trahvikasti joone tagant tehtud pealelöögi, mille tulemusel leidis pall end Tuleviku väravanurgas.

Kui samad meeskonnad märtsi algul tänavuse meistriliiga avavoorus omavahel viimati vastamisi olid, kaotas Tulevik «kõigest» 0:3, ent ei teinud seejuures Flora väravale ühtegi pealelööki. Seekord jagus võimalusi mõlemasse mängupoolde: avapoolaja keskel tulistas Gerdo Juhkam palli karistuslöögist Flora väravast ristnurka, ent Mait Toom tassis selle sealt välja. Enne seda oli Sander Kapper, keda võib pidada Tuleviku selle kohtumise parimaks, teinud triblinalguga pika tõusu, mille Flora kaitse suutis peatada vea hin-

naga meetrike enne trahvikasti.

Teise poolaja lõpul oli Tulevik hetkeks ühe jalaga tabelil, kui nurgalöögi olukorras pörkas pall Ragnar Piiri pealöögist Flora väravalatti ja sealt meestesumma, kus seda ei suutnud pika aja jooksul oma kontrolli alla saada kumbki meeskond.

Tulevik mängis oma tase me välja, ent vastane oli selgelt tugevam. Õnne, mida nõrgem meeskond sellises vastaseisus tulemuse saavutamiseks alati vajab, Viljandi esindusel seekord ei olnud. Flora mängis targalt, kordamata taktikalisi eksimusi, mis olid mängudes Tuleviku vastu saatuslikuks saanud Kaljule ja Infonetile.

See oli Tuleviku tänavuse hooaja seni halvim esitus Viljandi linnastaadionil: varasemas neljas meistriliiga kohtumises Paide, Tammeka, Infoneti ja Kaljuga oli meeskond kogunud kolm võitu ja ühe viigi.

Hooaja esimeses pooles end tugevasti ületanud Tulevik on oma poolehoidjad pisut ära hellitanud. Et tänavu oli Aivar Lillevere juhendatav meeskond poolajaks kaheväravalist kaotusseisu lu-

banud vaid ühe korra, kujunes mäng Flora vastu kohalike publikule harjumatu ebameeldivaks ja sportlikus mõttes ebahuvitavaks kogemuseks.

Tuleviku poolehoidjate alandusi ja kannatusi suurendas teisel poolajal Flora fännide süüdatud tõrvikutest üle tribüüni hõljunud haisev roheline toss ning möödavaatamatu tõsiasia, et meeskonna hooaja esimese poole suurim väravakütt Joonas Tamm oli küll endiselt Viljandis väljakul, ent paraku külalisvõistkonna särgis.

Tulevik lõpetas hooaja esimese poole seitsmendal kohal, teenides viis võitu, kolm viiki ja kümme kaotust, väravate vahega 20:32. Trans on kogunud temast neli punkti enam ning Tammeka, Pärnu ja Paide vastavalt neli, kuus ja üheksa punkti vähem.

Järgmise kohtumise peab Viljandi meeskond esmaspäeval kell 19 Tallinnas Hiiu staadionil Nõmme Kalju vastu. Sellest mängust teeb veebis otseülekande portaal jalgpall.ee. Kodupublikul on võimalus taas meeskonnale kaasa elada esmaspäeval, 27. juulil, kui Viljandisse sõidab Sillamäe Kalev.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee,
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Siim Piirak (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Kristiina Baum (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograafid Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektoirid Evi Eiche, Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendaja-kujundaja Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Küljendaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rütüli t 14, 80010 Pärnu. Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Koik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8322

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Esmaspäeval sündis Viljandis tüdruk.

100 AASTA EEST

Sakala, 1. (14.) VII 1915

Wiljandlased sõjaväljal. Taganemise teelt. Ülehomme on Jaanipäev. Mõnel pool kodumaal ehk põlewad ka tõrwa tünnid ja kaunid neid ja peiud terwitawad «Jaanikest». Ka meil saab «tuli» olema. Iga päew põlewad külad ja alewid. Niisama wist homme õhtu, ja rõõmsa laulu asemel on nutt ja haawatute õhkamised. Waesed elanikud – nad põgenewad, peawad kõik maha jätma.

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kl 9–17, lõuna kl 13–13.30. Tel 433 0062, faks 433 0066, e-post andra.tetsmann@ajaleht.ee. Kuulutuse tellimine internetis <http://kuulutus.ajaleht.ee>

KINNISVARA

Müüa või vahetada korralik 3-toal korter Ramsil korteri vastu linnas. Tel 523 1130.

Ostan korteri Uueveski piirkonnas. Tel 5567 7192, Kristi.

Ostan metsamaad kuni 8000 €/ha, põldu kuni 2500 €/ha. Tel 5608 8250.

Pere soovib üürida 3-toal korteri või maja Viljandis. Kiire! Tel 5623 5950.

Soovin üürida 2–3-toalise korteri. Tel 5682 8183.

Soovin üürida pikaks ajaks 2-toal korteri Viljandis. Tel 5606 8834.

Võtan üürile maamaja. Tel 5555 0059.

TEENUSED

Kaevan ja puhastan tiike. Mitmesugused pinnasetööd. Tel 5645 1927, info@meiletop.ee.

Teemantpuurimine. Tel 5668 9845, www.teemantpuur.eu.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Ohtlike puude raie ja hooldus. Tel 5686 6157.

Seinad soojaks ja tuulepidavaks termovahuga. Maja hind alates 600 €. Süstime seinad soojaks. Tel 5660 6010, www.therm.ee.

Plaatija. Tel 5830 3488.

Carstopis kliimahooldus 45 €. Tel 508 0337.

Kui auto on haige, siis ootab teda

Pärnu mnt 11a Viljandi

Õlivahetuse puhul autodoktor visiiditasu ei küsi.

Kontakt
tel 552 3899,
435 8002,
autohaigla@gmail.com

Hekilõikus ja ohtlike puude raie. Tel 5190 5271.

Hekk, muru, trimmer, arborist. Tel 528 2939, Piia.

Kaardid ennustavad 24 tundi 1,09 €/min tel 900 1727.

Salvakaevude kaevamine ja puhastamine. Tel 5679 3951.

Tänavakivide paigaldus soodsalt. Tel 5662 2071.

Veo- ja tõsteteenus: kruus, liiv, killustik, muld. Tel 5373 1475.

MUUD**TÖÖ**

Viljandis tootmisega tegelev ettevõtte pakub tööd tootmistöölisele. Vajadusel väljaõpe kohapeal. Info E–R tel 529 9670.

Valgas asuv KÜ Vee 1 kuulutab välja vähempakkumise kortermaja elektritööde tegemiseks. Orienteeruv tööde tegemine selle aasta jooksul. Pakkumiste esitamise tähtaeg 31.08.2015. Tel 5343 0894 või ruuset@hotmail.ee.

Otsime kurgikorjajaid Vana-Karistesse. Tel 5687 7051, Triinu.

SÕIDUKID**KOOLITUS****PÕLLUNDUS****MÜÜK**

Avaldame kaastunnet lähedastele kalli

SIRVI REBASE

kaotuse puhul.

Mälestavad Kati ja Laima pere-dega.

Südamlik kaastunne lähedastele kalli

ANNA ANDERSONI

kaotuse puhul.

Maarika perega

Avaldame sügavat kaastunnet Jaagule ja Jaanile pere-dega kalli isa

ENDEL EDUARD SULTSI

kaotuse puhul.

Onu Silver perega

Mälestame tegusat ja töökast naabrit

TOOMAS AAKRET

Avaldame südamlikku kaastunnet lähedastele.

Kingu, Orja, Kase, Kõrgemäe, Loime ja Pärna talu rahvas

Halupuud ja kaseklotsid võrgus. Tel 5637 3783.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Küttepuud (3 m), koorem 7 tm/200 €. Tel 553 6074.

Lõhutud küttepuud Karksi-Nuia piirkonnas. Tel 5300 2010.

Märg lepp, 30 cm ja 50 cm. Lehtpuuklotsid võrgus. Kiire teenindus. Tel 5782 7770.

Müüa põrandalaudu (sise- ja välisvoodrilaud), terrassilaudu ja saematerjali. Vedu tasuta. Tel 5593 6326.

Müüa tooreid halupuud, kuivi pakitud kütteklotse ja kaminapuid, pelleteid ning puit- ja turbabrikette alusel. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Söödanisu. Tel 5345 2943.

OST

Metsakinnistute ja raie ost
(sobivad ka osaliselt raiatud ja hüpoteegiga koormatud metsakinnistud)

Aitame metsakavade koostamisel ja paberite vormistamisel

Tel 525 9788 • harry@grundar.ee
faks 443 0376 • Tehnika 15, Paikuse

Ostame saarepakku, Ø alates 20 cm. Tel 501 1198, sinumaa@sinumaa.ee.

Vanavara ost. Tel 517 4050.

ÄRA ANDA**TEADE**

VILJANDI JAKOBSONI KOOL

kuulutab välja konkursi osalise koormusega

UJULA JUHATAJA

ametikoha täitmiseks

Võimalik töötada täiskohaga täites ujulas täiendavaid tööülesandeid

Põhiülesanded:

- organiseerib ja juhib ujula tegevust
- teeb ettepanekuid ujulasise tööjaotuse ja töötajate isikulise koosseisu kohta
- tagab ujula, selle sisustuse ja inventari heakorra ja hoolduse
- koordineerib ujula kasutamist klientide poolt
- tagab tervisekaitse ja ohutustehnika nõuete täitmise ujulas

Tööle asumise aeg 17. august 2015

Avaldus, CV ja lühike visioonikiri saata hiljemalt **5. augustiks 2015** aadressil Viljandi Jakobsoni Kool, Riia mnt 91, 71009 Viljandi või sekretäri e-postile age.usin@vjk.vil.ee

Täiendav info tel 435 1840, 507 2799

NÄDALA TÄHED

14. - 20. juuli

KONSUM **MAKSIMARKET**

ARBUUS, kg
Itaalia

0.43

TALLEGG
BROILERIKOIB, kg
jahutatud

-24%

HÜVA HOLLANDI
LEIBJUUST 500 g
viilutatud

1.79 3.58/kg

BALBIINO KOOREJÄÄTIS CLASSIC 120 ml/80 g
vanilli-pähklikreemi šokolaadiglasuuriga,
vanilli-sidrunikreemiga valges šokolaadis

-35%

6:85

0.55 6.88/kg

HELE ÖLU
A.LE COQ PREMIUM 4,7%
6x0,5 L

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

3.89 1.30/l + pant 6x0.10

Pakkumised kehtivad 14. - 20. juulini.
Toodete tavahinnad on Viljandi Maksimarketi põhjal 13.07.2015 seisuga. Pildidel on illustreeriv tähendus.

*On usk, et sinus jätkub eluahel,
on tundeid, mida teistele ei näita.
On teadmine, et maa ja taeva vahel
ei suuda keegi sinu aset täita.*

L. Tungal

Lahkus meie kallisi õde

LEA REIGO
(sünd Mägi)

6. XI 1947 – 11. VII 2015

Leinavad omaksed.

Ärasaatmine neljapäeval, 16. juulil kell 12 Pärnus Haapsalu maantee 48 Pärnu Metsakalmistule.

Su mälestuseks süütame küünla...
Avaldame kaastunnet Marele perega kalli õe

LEA REIGO

kaotuse puhul.

Malle, Kristjan perega, Ave ja Evelin

Mälestame

LEA REIGOT

ja avaldame kaastunnet omastele.

Abja tee 11 naabrid

*Eesti muld ja eesti süda,
kes neid suudaks lahuta...*

MIHKEL OLAND

sündinud 10. VII 1920
Pihlaka talus
surnud 4. III 2015 Rootsis

Leinavad lesk Hilve ja sugulased Eestist.

Urni muldasängitamine laupäeval, 18. juulil kell 15 Lalsi kalmistul.

*Vaid unenäos me kohtume
ja mälestustes elame.*

Lahkus kallis õde

SIRVI REBANE

28. III 1937 – 12. VII 2015

Mälestab vend Vello abikaasaga.

Südamlik kaastunne Mare Kurvitsale ema

SIRVI REBASE

kaotuse puhul.

Kolleegid August Kitzbergi nimelisest gümnaasiumist

Lahkunud on omaaegne legendaarne töökaaslane

SIRVI REBANE

Avaldame kaastunnet lähedastele.

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia

Sul on kodus midagi, mida sa enam ei kasuta, aga ära visata ka ei raatsi ...

ÄRA MURETSE!

Ajalehtedes Sakala, Pärnu Postimees, Järva Teataja, Virumaa Teataja ja Valgamaalane ilmub

IGAL LAUPÄEVAL RUBRIIK «KASUTATUD ASJAD»,

kus kasutatud asjade müügikuulutuse tähemärgi hind on vaid **1 sent** ja pildi lisamine **TASUTA!**

Kuulutusi võetakse vastu E-R 9-17 Sakala toimetuses Tartu 8 I korrusel või e-posti aadressil kuulutused.sakala@ajaleht.ee. Info telefonil 433 0062.

Järve Viljandimaale laeb!

Alates 17. augustist 2015
lapsehoid kuni 7aastastele lastele!
Võtame vastu avaldusi!

KLUKERAADSİK
Lapsehoiuteenused

www.kukeraadsik.ee
Tel 524 2998, info@kukeraadsik.ee

Katuseplekk parima hinnaga! **Steel.ee**

- Trapets 20
- Trapets 45
- Teraskivi
- Klassikprofiil
- Valtsprofiil
- Vihmaveesüsteemid
- Turvatooted
- Lisaplekid
- Sileplekk
- Katuse tööd

Transport üle Eesti! Saada päring info@steel.ee või helista 553 3733

Tartumets
ostab
metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis

Tel 5557 7007
janno@tartumets.ee
www.tartumets.ee

ROOTSI PROFIIL
Teraskatused

Tehnika t 2, Viljandi
rootsiprofiil@rootsiprofiil.ee
Tel 525 9415, 433 0962

Avatud E-R kl 8-17

PLEKKSEPAATEENUS
KVALITEETSED VIHMAVEESÜSTEEMID JA KATUSEPROFIILID

Abja Suvepäevad 2015
VI Mulgimaa Pealinna Akordionfest
17.-19. JUULI

REEDE, 17. JUULI

15.00 Abja laste näiteringi etendus „Cipollino“ Abja Kultuurimajas / Pääse 2 €
16.30 Abja pensionäride näitetrupi Kolmas Voorus lavastus „Kõik müügiks“ Abja Kultuurimajas / Pääse 3 €
18.00 AVAMINE Abja Kultuurimaja ees
19.00-21.30 NOORTEHOOV Noortekeskuse hoovis
20.00 Abja EHH-Teatri lavastus „Geenius“ (kohtade arv piiratud). Teatrikülastajaid tervitavad Baltic Tremolo akordionistid Abja Kultuurimajas / Pääse 5 €
22.00 vokaalansambli Murdlaine kontsert Abja Kultuurimajas / Pääse 4 €
22.00 Peoõhtu Toomas Anniga. Plaate keerutab Retrokiirabi koosseisus DJ Lauri & Endel. Lasteaia taga väliplatstil Pääse 5 € / 7 €

LAUPÄEV, 18. JUULI

09.00 Abja Suvepäevade Laat Tiigi tänaval/Abja Keskpargis
10.00-15.00 Mulgikeelsete ütlemitestega külmkapimagnetite valmistamine Noortekeskuse vana maja savitoas
10.00-15.00 Kamapallide valmistamine kodusel viisil ja isevalmistatud mulgipärase pakendi valmistamine Noortekeskuse vana maja köögis
10.00-15.00 Mulgimaad tutvustavate filmide tuba („Mede inimese“, „Mulgi pudru film“, „Võlel on tillikeks jala“, „Lina taime lugu“ (Abja Gümnaasiumi animatsiooniringi tööd) Noortekeskuse vana maja fototoas
10.00-15.00 Karaski ja grillvorsti tegu Abja Päevakeskuses
10.00-15.00 Lastel võimalus lustida batuudil Abja Keskpargis / Pääse 2 €
10.00-15.00 Telgedel kudumise töötuba. Mulgi Ukuvakk
10.00-15.00 Näpunööri, südamepaela ja kaaruspaela valmistamine. Mulgi Ukuvakk
11.00 Tširkuseprogramm kogu perele Noortekeskuse hoovis / Pääse 3 €
11.00 Abja Tänavakorvpall 2015 Abja bussijaamas
10.00 Glitter Tattoo Abja Keskpargis / alates 1,50 €
12.00 Abja Rammumees 2015 Abja Keskpargis
12.00 Programm „Suvekokteil“, Baltic Tremolo akordionistide kontsert Noortekeskuse hoovis
22.00-08.00 Abja 10tunnine ÖÖMÜRIN (erinevate masinate öösõit) vanas kuivatikompleksis
22.00 Laval Tanel Padar & The Sun – rokime kuu päikeseks. Soojendab ansambel SSB. Lasteaia taga väliplatstil Pääse 10 € / 12 €

PÜHAPÄEV, 19. JUULI

11.00 Rannavõrkpalli turniir Abja Baasi järve ääres
11.00 Medalijooks Abja Baasi järve ääres
12.00 Ümber järve jooks Abja Baasi järve ääres
13.00 Iseehitatud veesõidukite ralli ja päästerõnga viskevõistlus, Abja päästekomandolt. Meeleolu loovad Lauri & Endel Abja Baasi järve ääres
10.00-17.00 Üle-eestiline avatud talude päev –sind ootab külla Pajumäe talu Abja-Vanamõisa külas

LISAINFO:

NÄITUSED:
Abja Kultuurimajas näitus „Euroopa maaelu piltides“
Abja Päevakeskuses Taimo Tammiku fotode müüginäitus
Abja Ukuvakk, Kooli 2: Müüginäitus
Päevakeskuses avatud kohvik laupäeval alates 09.30
Pakutakse Mulgi putru, kooki ja kohvi
Abja Muuseum töötab reedel, 17. juulil kell 11-15, laupäeval, 18. juulil kell 11-15
Laadakorraldaja Maarika Saar, tel 5639 3444

Etenduste pääsmete ja peopiletite eelmüük Abja Kultuurimaja kantsleis
* Peoõhtu Toomas Anniga – eelmüügist pilet 5 € (kuni 16. juulini), samal päeval 7 €
* Tanel Padar & The Sun, soojendab ansambel SSB, pilet eelmüügist 10 € (kuni 16. juulini), samal päeval 12 €.
Korraldajatel on õigus teha muudatusi.
Jooksev info:
www.abjakultuurimaja.ee
<https://www.facebook.com/abjakultuurimaja1>
<http://abjakultuurimaja.blogspot.com/>

Igal ajal igas kohas ...

KÕIK
Sakala kuulutused
loetavad ka digilehes
www.sakala.ajaleht.ee

UUSMAA
KINNISVARABÜROO

Väga heas korras elamu Viljandis.
J. Köleri tn.
Hind: 169 900 €
Kruut 1243 m², üp 152 m², puitmaja, ehitatud 2002. Kõrvalhoone ja kaunilt kujundatud aed. Kodu linna keskel ootab sind! Mari Lember: 524 6643

Niidu talu Leemeti külas Viljandi vallas.
Hind: 35 000 €
Kinnistu 7,2 ha, elamu üp 73,6 m², 3 tuba, avar köök, abiruumid, uus katus, kõrvalhooned, viljapuu- ja marjaaed, tööstusvool, vesi kaevust; linnast 12 km. Malle Allese: 520 5544

Kallaste talu Järvekülas Tarvastu vallas.
Hind: 29 500 €
Kinnistu 7,4 ha, üp 193,6 m², 5 tuba, vana ja uuem elamu, vesi sees, ait-saun, lautküün, kelder, garaaz; Öhne jõgi 500 m, Suislepa 1 km. Malle Allese: 520 5544

Ruumikas elamu Abja vallas Kamaral.
Hind: 14 900 €
Kinnistu 3,39 ha (kaks katastriüksust), elamu üp 160,1 m², 5 tuba, köök, kelder, ahiküte, vesi kaevust majja toodud; kõrvalhoones kuur ja garaaz; suur aed. Malle Allese: 520 5544

Vana-Kilde talu Halliste vallas Öisu järve lähedal.
Hind: 18 900 €
Kinnistu 3,2 ha, üp 105 m², 3 tuba, rehelaamu tüüpi maja uue katusega, kuur ja saun-garaaz, kaev, elekter 20 A. Malle Allese: 520 5544

MALLE ALLESE
maakler
520 5544
435 1361
Meid kliendid soovivad

Väike maja Kalda 32 Uueveski linnaosas.
Hind: 65 000 €
Kruut 1303 m², üp 75,7 m², 3 tuba, köök, vannituba, WC; teise korruse väljaehitamise võimalus; tööstusvool; 2 garaazi, kuur, kasvahoone, õuekamin. Ruth Karma: 5567 7491

Heas korras 2toaline korter Ramsil.
Hind: 14 900 €
Üp 47 m², 2 tuba, köök, rõdu, 5/5, läbi maja planeering, renoveeritud; alevikus lasteaed-algkool, vaba aja keskus, kauplus; Viljandisse 7 km, hea bussiühendus. Ruth Karma: 5567 7491

Torro talu, Võivaku küla, Suure-Jaani vald.
Hind: 56 000 €
Vana ja väärikas talukoht 2,13 ha, kivimaja üp 150 m², 5 tuba, suur köök, vannituba, kõrvalhoone; Viljandist vaid 7 min autosõidu kaugusel! Piia Särev: 522 0703

Kena väike maja Uueveski linnaosas.
Hind: 79 000 €
Kruut 915 m², üp 147,7 m², 2 korrust, uued aknad ja välisusked ning katus, uus fassaadiviimistlus. Piia Särev: 522 0703

UUS MAA VILJANDI BÜROO
Lossi 22, III korrus, Viljandi
+372 435 1361
viljandi@uusmaa.ee
www.uusmaa.ee